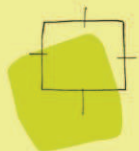

Bestemmingsplan Omgeving Skûlenboarch,
grondgebied gemeente Achtkarspelen

gemeente | tytsjerksteradiel
w o m
t h n j
s g s e
e

VOORONTWERP

BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Omgeving Skûlenboarch, grondgebied gemeente Achtkarspelen

VOORONTWERP

Inhoud

Toelichting + bijlagen
Regels + bijlagen
Verbeelding

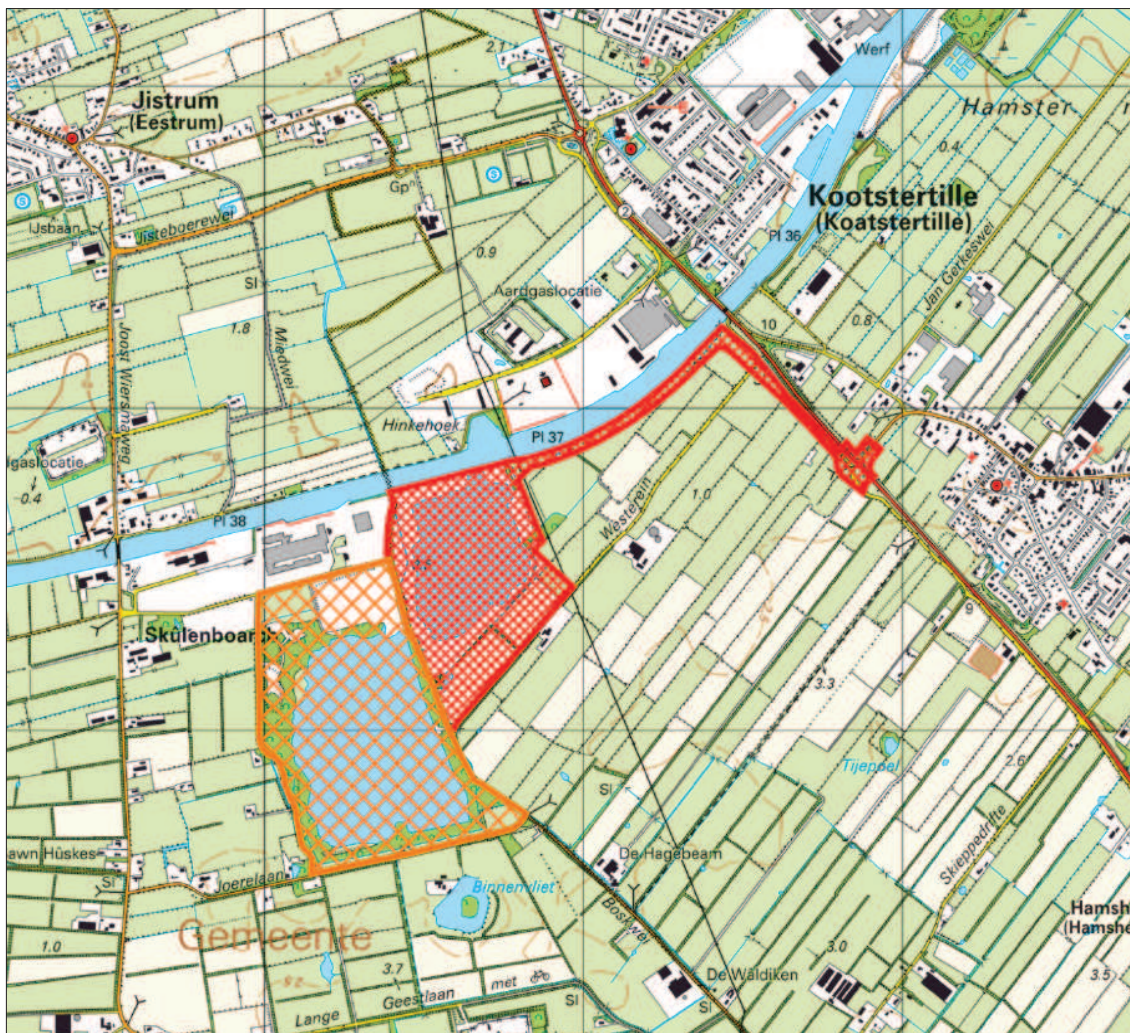
10 juni 2013

Projectnummer 005.00.01.12.14

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Inhoud van het plan	9
3	Beleidskader	15
4	Randvoorwaarden	19
4.1	Watertoets	19
4.2	Ontgronding	24
4.3	Ecologie	27
4.3.1	Beschouwing naar aanleiding van inventariserende Notitie beschermde en bedreigde soorten binnen het zoekgebied van het M.E.R. Skûlenboarch-Westkern (Buro Bakker 2010)	29
4.3.2	Flora- en faunaonderzoek uitbreiding oostelijke zandwinplas (Tonckens Ecologie 30 september 2011, bijlage 8)	33
4.3.3	Quick scan Flora en Fauna (Tonckens Ecologie 14 november 2011; bijlage 9)	33
4.3.4	Flora- en faunaonderzoek verbinding oostelijke en westelijke plas zandwinning Skûlenboarch (Tonckens 22-11-2011; bijlage 10)	33
4.3.5	Notitie Inrichtingsadvies vleermuizen zandwinning Skûlenboarch, It Heechsân, 19 december 2011 (bijlage 11)	35
4.3.6	Eindconclusie ecologie	37
4.4	Archeologie en cultuurhistorie	38
4.4.1	Archeologisch onderzoek hele gebied 2010 (RAAP-rapport 2092; bijlage 12)	39
4.4.2	Uitbreiding oostelijke zandwininput (De Steekproef, 2009-06/07; bijlage 13)	40
4.4.3	Uitbreiding zandwinning aan de noordwestzijde van de westelijk gelegen zandwininput (De Steekproef 2011-11/14; bijlage 14)	41
4.4.4	Aanvullend proefsleuvenonderzoek (De Steekproef, 2011-04/06; bijlage 15)	41
4.5	Milieu	42
4.5.1	Wegverkeerslawaaï	42
4.5.2	Scheepvaartlawaaï	43
4.5.3	Hinder van en voor bedrijvigheid	43
4.5.4	Geluid zandwinning	44

	4.5.5	Luchtkwaliteit	45
	4.5.6	Externe veiligheid	46
	4.5.7	Bodem	49
4.6		Overige aspecten	50
5		Juridische vormgeving	53
	5.1	Bestemmingsplanprocedure	53
	5.2	Juridische vormgeving	54
	5.3	Bestemmingen	54
6		Economische en maatschappelijke haalbaarheid	59
	6.1	Economische haalbaarheid	59
	6.2	Maatschappelijke haalbaarheid	60

Bijlagen

Inleiding

Het voorliggende bestemmingsplan heeft ten doel de planologisch-juridische basis te bieden voor:

- het realiseren van een industrie-ontsluitingsweg tussen de N369 (ter hoogte van de aansluiting met de Tillewei onder Drogeham) en het bedrijventerrein Skûlenboarch;
- het realiseren van een aan die weg en de zandwinputten grenzende groenstrook, waarin een voetpad zal worden opgenomen;
- de afronding, landschappelijke inpassing en toekomstige gebruiksmogelijkheden van de samen te voegen zandwinputten;
- het realiseren van een uitbreiding van de oostelijk gelegen zandwinput (in zuidelijke richting);
- de realisatie van een strand met bijbehorende voorzieningen in de zuidoosthoek van de zandwinput, welke gelegen is op grondgebied van de gemeente Tytsjerksteradiel.

Het bestemmingsplangebied ligt in twee gemeenten, namelijk Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. In feite gaat het dus om één samenhangend plan. Mede om te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan digitale bestemmingsplannen, is het echter noodzakelijk voor het grondgebied van elk van de gemeenten een apart plan op te stellen. De twee plannen hebben dezelfde toelichting, maar de regels en de verbeelding zijn toegespitst op de situatie per gemeente. Bepaalde bestemmingen komen wel op het grondgebied van Achtkarspelen voor en niet op dat van de gemeente Tytsjerksteradiel, en andersom. Op deze wijze ontstaan twee bestemmingsplannen met een gemeenschappelijke en identieke toelichting, die verder naadloos op elkaar aansluiten.

Voor het plangebied zijn de volgende bestemmingsplannen vigerend:

- Grondgebied Achtkarspelen: Bestemmingsplan Buitengebied Achtkarspelen, vastgesteld op 20 november 1992 en onherroepelijk geworden op 21 februari 1995.
- Grondgebied Tytsjerksteradiel: Bestemmingsplan Skûlenboarch, vastgesteld op 12 september 1996 en onherroepelijk geworden op 20 januari 1997.

Het plangebied maakt deel uit van een studiegebied waarvoor in 2011 een MER is opgesteld. Dit MER zal te zijner tijd worden gekoppeld aan het in voorbereiding zijnde Provinciaal Inpassingsplan Skûlenboarch en Westkern (het PIP) ten behoeve van de aanleg van een nieuw watergebonden bedrijventerrein aan de noordzijde van het Prinses Margrietkanaal, aansluitend aan het bestaande bedrijventerrein Westkern te Kootstertille. De realisering (en daarmee ook het vervolg van de voorbereiding van het PIP) is afhankelijk van het antwoord op

de vraag of financiële middelen gevonden kunnen worden voor een sluitende exploitatie van dat plan.

De realisatie van de ontsluitingsweg voor het ten zuiden van het Prinses Margrietkanaal gelegen bedrijventerrein Skûlenboarch, de uitbreiding van de oostelijk gelegen zandwinput en de aanleg van een recreatiestrand, inclusief de aan deze ingrepen gekoppelde landschappelijke inpassing, worden mogelijk gemaakt door het voorliggende bestemmingsplan. De voorbereiding en de uiteindelijke vaststelling van dit bestemmingsplan vindt in beide gemeenten gelijktijdig plaats.

De activiteiten die in dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt zijn op zichzelf niet m.e.r.-plichtig en daarom was er geen belemmering om de voorbereiding hiervan los te koppelen van (het eventueel verdere vervolg van) de m.e.r.-procedure. Bij het opstellen van het bestemmingsplan is wel gebruik gemaakt van de resultaten van de onderzoeken die in het kader van het MER zijn uitgevoerd.

De situering van het plangebied is weergegeven op de kaart voorafgaande aan de toelichting en in figuur 1. Centraal in dit gebied liggen de twee zandwinnen, die met elkaar worden verbonden. Dit laatste was reeds mogelijk op basis van de ter plaatse vigerende bestemmingsplannen van beide gemeenten en een inmiddels onherroepelijke ontgrondingsvergunning, welke op 27 november 2012 door Gedeputeerde Staten van Fryslân is verleend. Het bovenstaande geldt eveneens voor een uitbreiding van de zandwinning in het noordwestelijke deel van de op grondgebied van Tytsjerksteradiel gelegen zandwinput. Een uitbreiding van de oostelijke, op grondgebied van de gemeente Achtkarspelen gelegen zandwinput wordt planologisch mogelijk gemaakt in het kader van dit bestemmingsplan. Het gaat hierbij om twee percelen, gelegen ten zuiden van deze zandwinput en ten noorden van de Westerein.

De oostelijke plas heeft in de huidige situatie een open vaarverbinding met het Prinses Margrietkanaal. Deze situatie zal in ieder geval na beëindiging van de zandwinning in dit gebied weer ongedaan gemaakt worden. Voor de resterende periode van de zandwinning in dit gebied bestaan verschillende opties. De mogelijkheid bestaat dat de open vaarverbinding gedurende die periode door middel van een brug wordt overkluisd om aanleg van de industrie-ontsluitingsweg mogelijk te maken. In dat geval zal de betreffende brug na beëindiging van de zandwinning verwijderd, de open vaarverbinding dichtgemaakt en de weg over vaste bodem doorgetrokken worden. De andere mogelijkheid is dat niet voor aanleg van een dergelijke (tijdelijke) brug wordt gekozen en laatstgenoemde maatregelen dus al direct getroffen worden. Het gewonnen zand zal voor de resterende periode in dat geval via de reeds aanwezige buisleiding naar het zanddepot op het bedrijventerrein Kootstertille-Westkern worden getransporteerd.

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de verschillende opties. Met de v.o.f. Heechsân is afgesproken dat zij hun keuze op dit punt uiterlijk 1 juli

2015 bekend zullen maken en dat één van de genoemde opties ten behoeve van de feitelijke wegaanleg uiterlijk 1 januari 2016 gerealiseerd zal zijn.

Het plangebied omvat verder de gronden waarover vanaf het bedrijventerrein Skûlenboarch een nieuwe verbindingsweg wordt aangelegd richting de N369. Deze weg sluit door middel van een nieuw aan te leggen rotonde ter hoogte van de afslag Tillewei nabij Drogeham aan op de N369. Verder omvat het bestemmingsplan gronden, waarop de landschappelijke inpassing en de eindafwerking van de zandwinplassen gerealiseerd kan worden. Binnen de geprojecteerde groenzone wordt ook de aanleg van een voetpad mogelijk gemaakt. Tenslotte wordt aan de zuidoostkant van de westelijk gelegen zandwinput (grondgebied Tytsjerksteradiel) de mogelijkheid geschapen voor aanleg van een recreatiestrand. Met name bij de gemeente Achtkarspelen leeft de wens dat op het gebied van de recreatie een verdergaande ontwikkeling tot stand zal komen. Het onderhavige bestemmingsplan voorziet hier nog niet in.

In de voorliggende toelichting wordt nader op bovengenoemde planonderdelen ingegaan. In de eerste plaats komt de bestaande situatie in het plangebied aan de orde. Het relevante beleidskader is onderwerp van hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de relevante randvoorwaarden. Belangrijke bron van informatie vormen de onderzoeken welke in het kader van het MER zijn uitgevoerd. Hoofdstuk 5 en 6 zijn gewijd aan de juridische toelichting en de economische en maatschappelijke haalbaarheid van het plan.

Figuur 1. Huidige situatie in het plangebied
(ondergrond: Bing Maps)

Inhoud van het plan

2

Huidige situatie

Het bedrijventerrein Skûlenboarch (gemeente Tytsjerksteradiel) is gesitueerd aan de zuidkant van het Prinses Margrietkanaal. Het terrein biedt ruimte aan meest grote bedrijven in de sectoren transport, weg- en waterbouw en grove bouwmaterialen. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van de mogelijkheden voor vervoer over water, maar veel transport vindt over de weg plaats. Bij dit laatste vormt de lage brug bij Skûlenboarch een obstakel. Door de frequente opening van deze brug ten behoeve van het scheepvaartverkeer over het Prinses Margrietkanaal ontstaan onophoudelijk vertragingen, die in toenemende mate een probleem zijn gaan vormen voor de vervoersafhankelijke bedrijven die op dit terrein gevestigd zijn. Bovendien heeft het vrachtverkeer, dat vanwege de afmetingen voor een belangrijk deel tot de categorie “zwaar transport” gerekend moet worden, een negatieve invloed op de verkeersveiligheid op en rondom de brug en op de leefbaarheid in de buurtschap Skûlenboarch. Wanneer de brug door storingen of calamiteiten langdurig buiten gebruik is moet dit zware vrachtverkeer omgeleid worden over smalle wegen die dwars door dorpen leiden. Dit laatste is uit een oogpunt van verkeersveiligheid en leefbaarheid zeer ongewenst. Vandaar dat al gedurende een reeks van jaren naar mogelijkheden wordt gezocht voor realisering van een alternatieve ontsluiting.

Het onderling verbinden van de beide zandwinputten en de noordwestelijke uitbreiding van de in de gemeente Tytsjerksteradiel gelegen put is, zoals gezegd, reeds vergund.

Gebiedsgerichte aanpak en de latere ontkoppeling

In verband met de verschillende opgaven, welke betrekking hebben op het grondgebied van twee gemeenten, en de bovengemeentelijke belangen die ermee samenhangen hebben de provincie Fryslân en de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel voor een gebiedsgerichte aanpak gekozen. De provincie vervult daarbij de regierol. De aanleiding daartoe werd voor een belangrijk deel gevormd door het onderzoek naar de mogelijkheid tot aanleg van een nieuw watergebonden (oftewel: nat) bedrijventerrein. Het Streekplan Fryslân 2007 bood de basis voor zo'n onderzoek.

Verder gingen enkele onderzoeksvarianten voor de aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg ten behoeve van het bedrijventerrein Skûlenboarch gepaard met de omlegging van het Prinses Margrietkanaal ter plaatse. Deze mogelijke ontwikkelingen vormden de reden voor de voorbereiding van een milieueffectrapportage (m.e.r.) voor de totale gebiedsontwikkeling. Vanwege de onzekerheid omtrent de realisering van een nieuw nat bedrijventerrein aan de noordzijde van het Prinses Margrietkanaal en de urgentie van een nieuwe ontsluitingsweg voor het bedrijventerrein Skûlenboarch is besloten om de planvoorbereiding voor de (op zichzelf niet m.e.r.-plichtige) voornemens in het gebied ten zuiden van het Prinses Margrietkanaal zelfstandig te vervolgen. Dit laatste heeft geresulteerd in het voorliggende bestemmingsplan.

Onderdelen van het plan

Het plan omvat de volgende elementen:

- 1. Een nieuwe weg vanaf bedrijventerrein Skûlenboarch naar de N 369 ter hoogte van de afslag Tillewei richting Drogeham.**
Vanaf het bedrijventerrein Skûlenboarch wordt een nieuwe weg aangelegd langs de zuidoever van het Prinses Margrietkanaal in oostelijke richting. Voor de brug bij Kootstertille buigt deze weg af in zuidelijke richting naar een nieuw aan te leggen rotonde in de N369 ter hoogte van de afslag naar Drogeham. Aan de andere zijde sluit deze weg aan op de wegenstructuur van het bedrijventerrein. Als de waterverbinding tussen de oostelijke zandwinplas en het Prinses Margrietkanaal gedurende de resterende periode van zandwinning in stand blijft, zal de ontsluitingsweg deze tijdelijk door middel van een brug kruisen. In het andere geval zal deze doorgang direct gedempt worden, waarna de ontsluitingsweg in z'n geheel en overeenkomstig de eindsituatie over een vaste ondergrond kan worden aangelegd. Het voorliggende plan maakt zowel een situatie met als zonder verbinding met het Prinses Margrietkanaal mogelijk.

2. Nieuwe mogelijkheden voor zandwinning.

Exploitatie Heechsân v.o.f. wil de zandwinning in het gebied graag nog gedurende een bepaalde periode voortzetten. De zandwinning ten zuiden van de oostelijke plas wordt in het voorliggende plan mogelijk gemaakt.

3. Landschappelijke inpassing en eindafwerking.

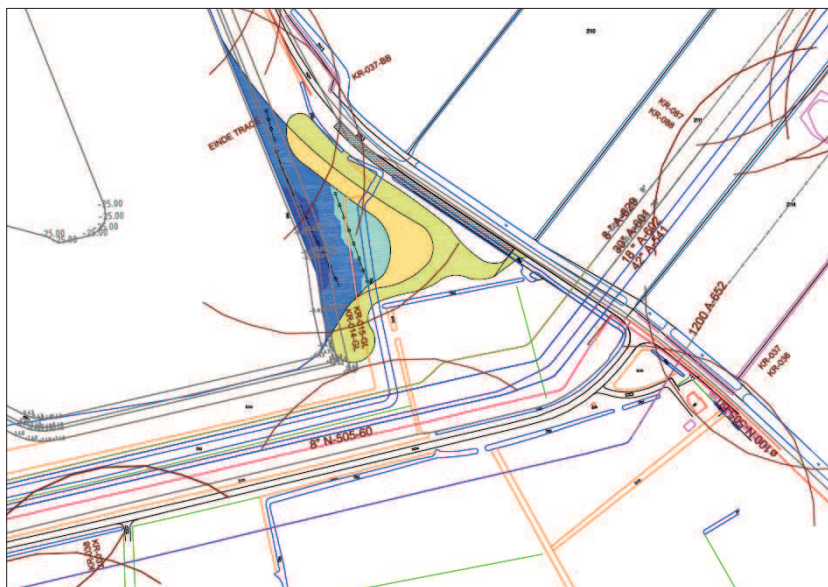
Voor het onderling verbinden van de beide zandwinputten en de zandwinning in de noordwesthoek van de westelijke put zijn reeds de nodige vergunningen afgegeven. De uitvoering hiervan is reeds gaande. In de desbetreffende ontgrondingsvergunning d.d. 27 november 2012 hebben Gedeputeerde Staten van Fryslân bepaald dat bij de aanvraag om vergunning voor de verdere uitbreiding van de (oostelijke) zandwinput in de gemeente Achtkarspelen of uiterlijk binnen 2 jaar na de inwerkingtreding van eerstgenoemde vergunning een eindafwerkingsplan met tekening ter goedkeuring aan genoemd college moet worden voorgelegd. Dit college wint daartoe het advies in van het Wetterskip Fryslân en de beide gemeentebesturen. De landschappelijke component van dit eindafwerkingsplan, waarover inmiddels overeenstemming bestaat tussen beide gemeenten en de zandexploitatiemaatschappij v.o.f. Heechsân, is als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd.

Het integrale eindafwerkingsplan zal een juridische status krijgen in het kader van de provinciale besluitvorming met betrekking tot de ontgrondingsvergunning. Verwezenlijking ervan kan deels plaatsvinden binnen de geprojecteerde groenzone langs de ontsluitingsweg en de (onderling verbonden) zandwinplassen en deels in de onvergraven stroken langs de oevers daarvan. De grens van de bestemming 'Bedrijf - Zandwinning' bepaalt dus niet de lijn tot waartoe de ontgroning feitelijk mag plaatsvinden. De ontgrondingswijze en de eindafwerking worden bepaald op basis van de ontgrondingsvergunning en het door Gedeputeerde Staten goed te keuren eindafwerkingsplan.

De compensatie voor de inmiddels verwijderde en de bij een uitbreiding van de zandwinning nog te rooien houtsingels kan in de bedoelde groenzone plaats vinden.

4. Recreatieve ontwikkeling.

Het plan biedt mogelijkheden voor een recreatieve ontwikkeling. Om te beginnen biedt de groenzone langs de nieuwe ontsluitingsweg naar de N369 en rondom de zandwinplassen plaats voor de aanleg van een nieuw wandelpad. Dit pad krijgt aan de oostzijde een verbinding met de huidige onderdoorgang onder de brug bij Kootstertille en sluit aan op de bestaande wandelroute richting natuurgebied De Hege Bult ten noorden van Drogeham. De huidige weg Westerein behoudt haar huidige functie, inclusief die ten behoeve van het fietsverkeer. De toeristische aantrekkelijkheid van de verbinding Jistrum-Eastermar wordt vergroot zodra het vrachtverkeer van en naar het bedrijventerrein Skûlenboarch langs de nieuwe ontsluitingsweg wordt geleid en geen gebruik meer maakt van de Skûlenboargerwei en de Joost Wiersmawei. Voor dagrecreatie biedt met name de zuidoostelijke oever van de westelijke zandwinplas mogelijkheden. Het voorliggende plan maakt hier een recreatieve ontwikkeling in de vorm van de aanleg van een strand met parkeer-, sanitaire en beheersvoorzieningen mogelijk. Ook een kleine horecavoorziening (zoals een kiosk) wordt hier mogelijk gemaakt. Een voorlopige inrichtingschets van het strand en de parkeervoorzieningen is hieronder weergegeven. Belangrijke voorwaarde bij de definitieve inrichting van het recreatiegebied is dat voldaan wordt aan de externe veiligheidseisen die van toepassing zijn rond de aardgastransportleidingen in het gebied. Met de onderstaande inrichting (figuur 2) wordt aan deze eisen voldaan.

Figuur 2. Voorlopig ontwerp inrichting strand

5. Uitbreiding bedrijventerrein Skûlenboarch.

Ten noorden van de westelijke zandwinplas is nog een beperkte uitbreiding van bedrijventerrein Skûlenboarch mogelijk. Bedrijven moeten qua geluidproductie passen binnen de geluidruimte van het gezoneerde bedrijventerrein Skûlenboarch.

Figuur 3 biedt inzicht in de gekozen voorlopige inrichting van het plangebied nadat de zandwinning is beëindigd.

Figuur 3. Voorlopig ontwerp; situatie na afronding zandwinning

Nut en noodzaak

Nut en noodzaak van de ontwikkelingen in het plangebied hebben betrekking op:

De nieuwe weg.

1. De weg verbetert de ontsluiting van het bedrijventerrein voor vrachtverkeer. Dit verkeer hoeft niet langer gebruik te maken van de lage brug over het Prinses Margrietkanaal, die vaak open staat. Er komt een einde aan de situatie dat bij storingen of calamiteiten op en rondom deze brug omleidingsroutes gekozen moeten worden, die dwars door dorpen leiden en uit een oogpunt van verkeersveiligheid en leefbaarheid ongeschikt zijn voor (zwaar) vrachtverkeer.
2. Ontlasting van de wegen tussen Kootstertille, Jistrum en Eastermar en door de buurtschap Skûlenboarch draagt bij aan een hogere verkeersveiligheid en een betere leefbaarheid in en rondom deze dorpen.

De zandwinning.

1. Het gebied is al lange tijd in gebruik voor zandwinning. De kwaliteit van het gewonnen zand is hoog.
2. De v.o.f. Heechsân heeft destijds de grondposities van de Kalkzandsteenfabriek Bergumermeer overgenomen met het oogmerk om de zandwinning voor infrastructurele doeleinden voort te zetten. Met de mogelijkheden die daarvoor in dit bestemmingsplan worden gecreëerd komt de afronding van de zandwinning tot stand.

3. Infrastructurele projecten en ontwikkelingen in de provincie maken dat er veel vraag is naar zand.
4. Met een relatief geringe inspanning kunnen extra mogelijkheden worden gevonden voor zandwinning op de reeds bij de exploitant in eigendom zijnde percelen ten zuiden van de op grondgebied van Achtkarspelen gelegen zandwinput. Deze zandwinning heeft geen sterk negatieve effecten voor de bruikbaarheid van omliggende gronden of ecologische of landschappelijke waarden.

Recreatieve ontwikkeling.

De gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel hebben een quickscan laten uitvoeren naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor recreatie en toerisme (Lagroup Leisure & Arts Consulting te Amsterdam (2010; zie hoofdstuk 3). Een waterskibaan kwam daaruit naar voren als de meest kansrijke optie. Een bungalowpark, een camping en een kinderattractie zijn als minder kansrijk aangemerkt. Bij een combinatie van voorzieningen zijn de kansen op succes groter. Vooralnog is een dergelijke ontwikkeling nog niet te voorzien. Initiatieven op dit gebied dienen vanuit de markt ontplooid te worden, waarna beoordeeld kan worden of door middel van afzonderlijke planologische procedures medewerking mogelijk is. Met name de gemeente Achtkarspelen heeft sterk gepleit voor een aanzet in de vorm van een recreatiestrand met enkele voorzieningen. Voorliggend bestemmingsplan voorziet daarin.

Uitbreiding bedrijventerrein.

Het deel van het plangebied ten noorden van de westelijke zandwinplas heeft al grotendeels een bedrijfsbestemming. Aan de zuidkant wordt hier een klein gebied aan toegevoegd. Daarmee ontstaat een logische ruimtelijke indeling.

Streekplan Fryslân

In het Streekplan wordt ten aanzien van de bedrijven in de zogenaamde “Overige kernen” opgemerkt dat ruimte voor lokale bedrijven bijdraagt aan de levendigheid en de economische vitaliteit op het lokale schaalniveau. In haar beleid streeft de provincie verder naar efficiënt ruimtegebruik, waarbij bestaande bedrijvenlocaties benut worden alvorens nieuwe bedrijvenlocaties worden ontwikkeld. Verder wordt gesproken over bruikbare vestigingslocaties, een passende aansluiting op verkeer- en vervoersverbindingen en een goede landschappelijke inpassing. In het Hoofdstuk Bodem wordt onder de paragraaf Opervlaktedelfstoffen aangegeven dat “gebruik kan worden gemaakt van bestaande (zand)winputten en (zand)winplaatsen op het vaste land, inclusief gepaste uitbreiding hiervan”. Bij uitbreiding van bestaande winlocaties moet bij voorkeur multifunctioneel worden ontgrond. Dit betekent dat ook andere maatschappelijke doelen worden gediend, zoals natuurontwikkeling, recreatie en het uitdiepen van vaargeulen. De voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van de zandwinning nabij Skûlenboarch past binnen deze doelstellingen.

Provinciale Verordening Romte Fryslân 2011

De Provinciale Verordening bevat ten aanzien van de voorgenomen ontwikkelingen geen specifieke uitgangspunten. Niettemin past de zandwinning bij Skûlenboarch binnen de provinciale doelstellingen, zoals aangegeven in het Streekplan en de Provinciale Verordening. Er is sprake van zuinig ruimtegebruik: met beperkte middelen kan de zandwinningscapaciteit worden uitgebreid, zonder dat dit leidt tot sterk negatieve landschappelijke effecten. Er is bovendien sprake van verbetering van de leefbaarheid omdat doorgaand (zwaar) verkeer door de aanleg van de nieuwe weg wordt omgeleid. Het plan biedt nieuwe mogelijkheden voor recreatie en toerisme en de landschappelijke kwaliteiten van het gebied worden erdoor niet aangetast. Ten slotte vindt er aanleg van nieuwe natuur plaats.

MER Skûlenboarch-Westkern

Omdat in het gebied Skûlenboarch-Westkern sprake is van een integrale gebiedsontwikkeling met een regionale betekenis, is een MER uitgevoerd (MER Skûlenboarch-Westkern, Grontmij/Witteveen en Bos, 27 mei 2011). De integrale gebiedsontwikkeling rustte aanvankelijk op vijf pijlers: de aanleg van terreinen voor nieuwe watergebonden (oftewel “natte”) bedrijvigheid; het verbeteren van de ontsluiting van de huidige bedrijventerreinen, in het bijzonder Skûlenboarch; het ontwikkelen van recreatie en toerisme in het gebied; het verder realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur door de aanleg van een nieuwe natte ecologische verbindingzone; en aanpassing van bruggen in de

dorpen Skûlenboarch (gemeente Tytsjerksteradiel) en Kootstertille (gemeente Achtkarspelen). De laatste aanpassing vindt plaats als onderdeel van de opwaardering van het Prinses Margrietkanaal.

Op basis van een uitvoerige afweging van 3 alternatieven met 7 varianten (voornamelijk toegespitst op de ontsluitingsstructuur van het bedrijventerrein Skûlenboarch) heeft in het MER-traject een zogenoemde trechtering plaatsgevonden. Over de uitkomst hiervan zijn de leden van Provinciale Staten en de beide gemeenteraden tijdens een op 17 november 2010 gehouden gemeenschappelijke bijeenkomst geïnformeerd. Dit gebeurde nadat de voor de gebiedsontwikkeling ingestelde Klankbordgroep en daarna de bevolking hiervan op de hoogte waren gesteld. Na deze trechtering bleven 2 alternatieven (met respectievelijk 2 en 1 variant daarop) over voor een nadere beoordeling. Een tussentijdse verkenning met betrekking tot de aanleg van een tijdelijke ontsluitingsweg over een op of langs de Westerein gelegen tracé is afgebroken. De gemeenteraad van Achtkarspelen nam op 8 juli 2010 namelijk een motie aan, waarin een dergelijk tracé werd afgewezen.

Het definitieve MER-rapport is eind mei 2011 gereed gekomen. Met een officiële aanbieding van dit document aan het bevoegd gezag (Provinciale Staten van Fryslân) ten behoeve van de inspraakrijpverklaring is echter gewacht. Dit had te maken met het feit dat de inzichten omtrent de inrichting van het beoogde natte bedrijventerrein intussen waren gewijzigd. De geprojecteerde insteekhavens werden uit een oogpunt van vaarveiligheid en ter wille van een haalbare exploitatie namelijk vervangen door evenwijdig aan de noordoever van het Prinses Margrietkanaal gelegen kades. Het MER-rapport diende met het oog daarop eerst geactualiseerd te worden.

Bovendien gaven de betrokken overheden er toen de voorkeur aan om het M.E.R. in procedureel opzicht te koppelen aan het Provinciaal Inpassingsplan voor het nieuwe watergebonden bedrijventerrein. Bij brief van 11 oktober, respectievelijk 2 november 2011 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van beide gemeenten hun gemeenteraden over de stand van zaken geïnformeerd. Daarbij is aangegeven dat uit de MER-rapportage naar voren is gekomen dat de ontsluitingsweg voor het bedrijventerrein Skûlenboarch het best direct langs de zuidoever van het Prinses Margrietkanaal kan worden gesitueerd. De uitvoering hiervan werd ook gemakkelijker. De opgave met betrekking tot de aanleg van een natte ecologische verbindingzone in het kader van de realisering van de EHS was als gevolg van gewijzigd rijksbeleid namelijk vervallen. De raden werden op de hoogte gesteld van het in overleg met de provincie tot stand gekomen besluit om de ruimtelijke procedure voor de weg-aanleg los te koppelen van de procedures rondom het MER en het P.I.P. ten behoeve van een nieuw watergebonden bedrijventerrein. De gemeenteraden stemden hiermee in. Van de zijde van de beide colleges van B&W werd een zgn. Notitie van Uitgangspunten oftewel een Startnotitie voor het onderhavige bestemmingsplan toegezegd. Deze is in februari 2012 aan de raden gepresen-

teerd. Zij konden zich met de inhoud verenigen en gaven de colleges daarmee “groen licht” voor de voorbereiding van dit bestemmingsplan.

In het navolgende wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de uitkomsten van de vooronderzoeken die in het kader van de MER zijn uitgevoerd.

Mer-beoordeling zandwinning (2012)

Door de provincie Fryslân is beoordeeld of in verband met de voorgenomen uitbreiding van de zandwinning nabij Skûlenboarch een m.e.r. noodzakelijk is. De grens daarvoor ligt bij een activiteit als genoemd onder D.16.1 van het Besluit m.e.r. op 12,5 hectare. De omvang van de voorgenomen uitbreiding is 12,5 ha en aan de initiatiefnemers is daarom verzocht een aanmeldingsnotitie op te stellen. Op basis van een afweging van de te verwachten milieueffecten komt de provincie tot de conclusie dat zij geen MER zal verlangen van de v.o.f. Heechsân . Dit is bevestigd in een brief van 13 augustus 2012. Deze brief is opgenomen als bijlage 1 bij deze toelichting.

Vaarwegenverordening Friesland (2005)

Bij de totstandkoming van ruimtelijke plannen moet met de door de provincie gestelde eisen ten aanzien van de beheerszone en de bebouwingsvrije zone langs (hoofd)vaarwegen rekening worden gehouden. Het Prinses Margrietkanaal is opgewaardeerd tot vaarwegklasse Va, wat inhoudt dat de beheersgrens op 30 m ligt en de bebouwingsvrije zone op 20 m ter hoogte van het bedrijventerrein en 30 m daarbuiten. Bij het bouwen of het uitvoeren van werken binnen de bouwzones dient een vrijstelling op grond van artikel 18 van de verordening te worden verkregen. Met de provincie vindt hierover tijdig overleg plaats.

Quick scan toeristisch-recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden Skûlenboarch en Westkern (LAGroup, 19 februari 2010)

In deze rapportage wordt ingegaan op de toeristische marktmogelijkheden voor het gebied aan weerszijden van het Prinses Margrietkanaal ten oosten van het Burgumermar. Kansen worden vooral gezien in de realisatie van een bungalowpark (50-150 bungalows), een camping (50-100 standplaatsen), een kabelskicentrum en een kinderattractie. Het meest kansrijk wordt een kabelski-baan geacht. Vooralsnog wordt in planologisch opzicht geen invulling gegeven aan deze aanbevelingen.

R a n d v o o r w a a r d e n

4

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de randvoorwaarden voor de beoogde ontwikkelingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de uitkomsten van de onderzoeken die in het kader van het MER zijn uitgevoerd en enkele andere onderzoeken. Achtereenvolgens komen de aspecten water, ontgronding, ecologie, cultuurhistorie en archeologie en milieu aan de orde. De onderzoeken die aan de basis liggen van de conclusies in deze paragraaf zijn in een aparte bijlage opgenomen.

4.1

Watertoets

Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.1.6 uit het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenoemde watertoets. Het doel van de watertoets is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Door middel van de watertoets wordt in een vroegtijdig stadium aandacht besteed aan het wateraspect.

In het nationale waterbeleid, vastgelegd in onder meer de Vierde Nota Waterhuishouding (1998), de adviezen van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en de Europese Kaderrichtlijn water staat het duurzaam omgaan met water centraal: het waarborgen van voldoende veiligheid en het zo klein mogelijk houden van de kans op wateroverlast. Dit moet mede gezien worden in het kader van de problematiek met betrekking tot ontwikkelingen als klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Hiervoor is de trits “vasthouden - bergen - afvoeren” maatgevend. Kort gezegd betekent dit dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren wordt het water afgevoerd. Uitgangspunten in dit verband zijn:

- Geen afwenteling van problemen naar andere compartimenten in ruimte en tijd.
- Zoveel mogelijk gebiedseigen water vasthouden en de inlaat van gebiedsvreemd water zoveel mogelijk beperken.
- Beperking van overlast door (grond)water of tekort aan water.

Naast de waterkwantiteit heeft duurzaam omgaan met water ook betrekking op de waterkwaliteit. Hierbij staat de trits “schoonhouden - scheiden - zuiveren” centraal. Bij schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het erom dat het water zo veel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod. Uitgangspunten in dit verband zijn:

- Vervuiling waar mogelijk bij de bron aanpakken.
- Voorkomen van verspreiding van verontreinigingen.
- Benutten van schoon water.

Het beleidsdoel duurzaam omgaan met water dient niet alleen in waterbeheerplannen te worden uitgewerkt, maar er dient ook in de ruimtelijke ordening, waaronder de bestemmingsplannen, rekening mee te worden gehouden.

Afstemming van waterbeleid en ruimtelijke ordening kan door:

- het bieden van ruimte voor water in verband met veiligheid, wateroverlast en zoetwaterbeheer;
- water te beschouwen als ordenend principe in de functietoekenning;
- kansen te benutten die water biedt voor de vergroting van de belevingswaarde en functiecombinaties (bijv. cultuurhistorische waarden van voormalige waterlinies);
- randvoorwaarden te stellen aan de inrichting en het beheer op basis van water (bijvoorbeeld kruipruimteloos bouwen, zodat de grondwaterstand hoog kan blijven);
- effecten op waterkwaliteit mee te wegen bij besluitvorming in de ruimtelijke ordening.

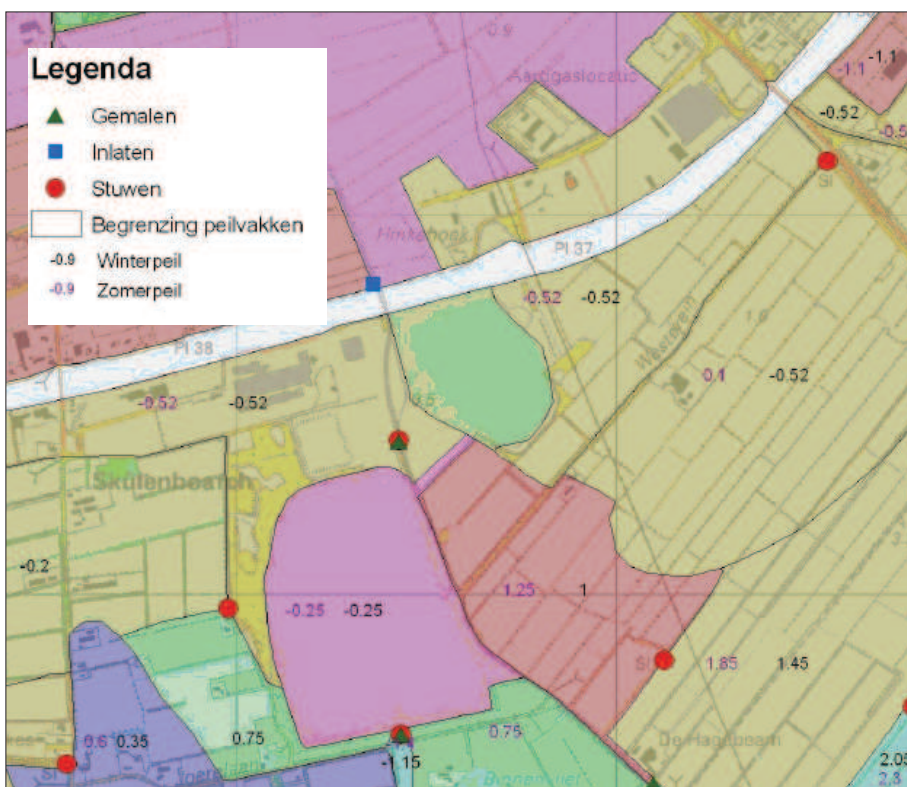
Regelgeving provincie en Wetterskip

Wat betreft de watersituatie in het plangebied moet rekening worden gehouden met de Vaarwegenverordening (zie hoofdstuk 3) en regelgeving van het Wetterskip Fryslân. Voor werkzaamheden die de Friese boezemwateren raken, moet vrijstelling van het waterenreglement van het Wetterskip worden verkregen. Bij (bouw)werkzaamheden die betrekking hebben op (hoofd)watergangen, dijken of kades is een watervergunning (voorheen: keurontheffing) noodzakelijk. Daarbij onderzoekt het Wetterskip of er voor de werkzaamheden negatieve gevolgen zijn voor het water of de dijken. Een watervergunning is onder meer noodzakelijk als watergangen worden gewijzigd of als er wordt gebouwd, wegen worden aangelegd en kabels en leidingen worden aangelegd of verwijderd.

De waterhuishouding in het plangebied

Peilvakken

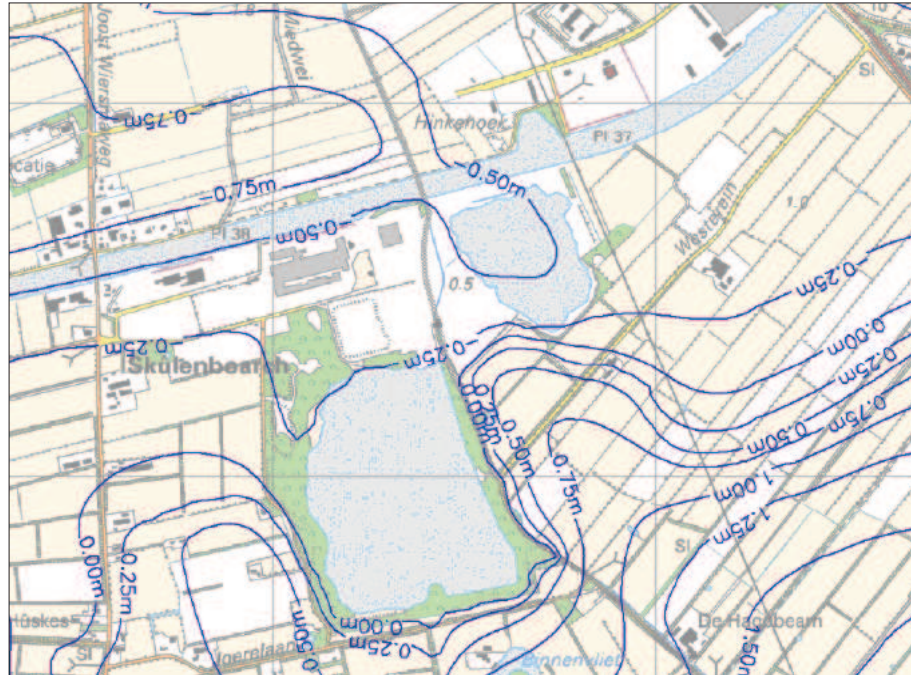
Voor het Prinses Margrietkanaal geldt het peil van de Friese boezem: 0,52 m -NAP. Dit peil geldt ook in het grootste deel van het plangebied. In het gebied van de westelijke zandwinplas gold echter een iets hoger peil: 0,25 m -NAP. Ten zuiden van de Westerein ligt het peil op 1,25 m +NAP. Het maaiveldniveau ligt ruimschoots boven dit peil en loopt in oostelijke richting op van 0,5 m naar 1,0 m +NAP. Het gebied ten zuiden van het plangebied heeft een duidelijk hogere ligging: tot 4 m +NAP. In deze gebieden kan geen water onder vrij verval worden ingelaten. Tot voor kort werd water voor deze hoger gelegen gebieden in tijden van droogte door middel van een (afsluitbare) duiker eerst vanuit de oostelijke plas ingelaten in de westelijke plas en van daaruit via een gemaal aan de zuidzijde daarvan naar hoger gelegen peilvakken gepompt.

Figuur 4. Waterpeilen in het plangebied
(bron: Witteveen en Bos, 2011)

Grondwatersysteem

Het Wetterskip beschikt over gegevens over de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstanden. In het plangebied varieert de grondwaterstand tussen 0,0 en 0,5 m -NAP (zie figuur 5). In het overgangsgebied tussen de westelijke en de oostelijke plas was sprake van hogere grondwaterstanden, maar dit gebied is inmiddels grotendeels ontgraven. Het plangebied is relatief droog door de hoge ligging van de gronden.

Figuur 5. Grondwaterpeilen
(bron: Witteveen en Bos, 2011)

Hoofdwatergang en boezemkade

Het Prinses Margrietkanaal is een hoofdwatergang. Het Wetterskip schrijft voor het beheer en onderhoud van deze watergangen een obstakelvrije zone voor van 5 m vanaf de oever. Langs beide zijden van het Prinses Margrietkanaal loopt een boezemkade. Van de boezemkade dient de waterkerende hoogte te worden gehandhaafd. Aan beide kanten van de boezemkade hanteert Wetterskip Fryslân een obstakelvrije zone van 5 m, gerekend vanaf de teen van de kade. Werkzaamheden binnen de kernzone en obstakelvrije zone van de boezemkade zijn vergunningplichtig.

Ingrepen

In het plangebied vindt op basis van reeds eerder afgegeven beschikkingen een aantal ingrepen plaats die van invloed zijn op de waterhuishouding:

1. Er is op basis van een gedoogbeschikking van de gemeente, respectievelijk een ontgrondingsvergunning van de provincie een open verbinding tot stand gekomen tussen de oostelijke plas en het Prinses Margrietkanaal. Deze opening wordt in ieder geval na beëindiging van de zandwinning en mogelijk zelfs eerder weer gesloten. Zodoende ontstaat op termijn opnieuw een situatie, waarin het water in de (dan inmiddels samengevoegde) zandwinputten niet rechtstreeks in verbinding staat met het boezemwater van het Prinses Margrietkanaal.
2. Op basis van een door de provincie verleende ontgrondingsvergunning en binnen de kaders van de destijds ter plaatse vigerende bestemmingsplannen wordt de afscheiding tussen de westelijke en oostelijke zandwinplas verwijderd en wordt de westelijke plas aan de noordwestzijde nog enigszins uitgebreid. Hierdoor wordt het wateroppervlak vergroot.

Het voorliggende bestemmingsplan maakt de volgende ingrepen mogelijk:

1. de aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg langs de zuidoever van het Prinses Margrietkanaal, welke ter hoogte van de afslag Drogeham aansluit op de N 369;
2. de uitbreiding van de oostelijke zandwinplas in zuidelijke richting;
3. de aanleg van een recreatiestrand met parkeergelegenheid in de zuidoosthoek van de westelijk gelegen zandwinplas;
4. de landschappelijke inpassing, gecombineerd met de aanleg van een wandelpad.

Over deze ingrepen is al meerdere keren overlegd met het Wetterskip. Het navolgende is ontleend aan het "Voorlopig wateradvies Heechsân" van het Wetterskip Fryslân d.d. 5 juli 2012. Dit advies is opgenomen als bijlage 2.

Waterkwaliteit

De westelijke plas wordt gevoed door grondwater. Daardoor is de waterkwaliteit goed. In 2008 is een gemaal aan de zuidrand van de plas geplaatst om het agrarische achterland in tijden van droogte te voorzien van water. In de droge zomer van 2009 kwam het water zo laag dat de wanden van de put dreigden in te storten. Daarom is een afsluitbare duiker aangebracht tussen de oostelijke en de westelijke plas, die het mogelijk maakt het water van de oostelijke plas bij grote droogte in te laten in de westelijke plas. Dit gebeurt als het waterpeil in de westelijke plas lager is van -0,50 m NAP.

Door het weggraven van de afscheiding tussen de oostelijke en de westelijke plas krijgt het water in de westelijke plas dezelfde kwaliteit als het Friese boezemwater. Dit water is relatief rijk aan voedingsstoffen. Overigens zal de exploitant het negatieve effect op de waterkwaliteit verminderen door het aanbrengen van een bellenscherm. Na beëindiging van de zandwinning zal de verbinding naar het Prinses Margrietkanaal mogelijk worden gesloten en zal de waterkwaliteit weer beter kunnen worden. Dit neemt echter veel tijd en de waterkwaliteit zal niet meer zo goed worden als die van de westelijke plas in de huidige situatie. Mogelijk treedt een blauwalgprobleem op. Het Wetterskip zal de waterkwaliteit in 2012 en 2013 monitoren om een voorspelling te kunnen doen van de verslechtering van de waterkwaliteit. Het Wetterskip adviseert te wachten met de aanleg van een zwemstrandje tot de waterkwaliteit zich voldoende heeft hersteld.

Compensatie verhard oppervlak

Het Wetterskip eist de aanleg van waterberging om de toename van de verharding te compenseren. Van het oppervlak extra verharding voor wegen en paden moet 10% worden gecompenseerd door de aanleg van water.

Er wordt circa 2,5 km nieuwe weg aangelegd; bij een gemiddelde breedte van 6 m betekent dit een toename van de verharding met 15.000 m². Daarvoor dient op basis van de compensatienorm van 10% een oppervlakte van 1500 m² nieuw water te worden aangelegd. Aan deze eis kan eenvoudig worden vol-

daan, doordat alleen al het wegbaggeren van de scheiding tussen de 2 zandwinplassen minimaal 4.000 m² nieuw oppervlaktewater oplevert. Door extra zandwinning aan de noordwestrand van de westelijke plas en op termijn de zuidkant van de oostelijke plas zal dit oppervlak nog aanzienlijk toenemen. Langs de ontsluitingsweg zullen nieuwe sloten worden gegraven. Overige verhardingen, zoals die met betrekking tot de aan te leggen rotonde en de kleinschalige bouw- en parkeermogelijkheden binnen de recreatiebestemming ten zuidoosten van de westelijk gelegen zandwininput zullen met bovenstaande maatregelen ook ruimschoots gecompenseerd worden.

Waterwet

Voor ingrepen in de waterhuishouding moet de initiatiefnemer tijdig een vergunning aanvragen of een melding indienen in het kader van de Waterwet. Voor het vergraven van de verbinding tussen de oostelijke en westelijke plas is hiervoor al een procedure doorlopen. Op 14 mei 2012 heeft het Wetterskip hiervoor een vergunning verleend. In voorkomende gevallen zal opnieuw een watervergunning worden aangevraagd. Dit is onder meer noodzakelijk voor de aanleg van een weg langs het Prinses Margrietkanaal.

Waterpeil

In het kader van de verstrekking van de watervergunning (14 mei 2012; zie bijlage 3) voor het vergraven van de gronden tussen de twee waterplassen is door het Wetterskip een toelichting gegeven bij de peilwijziging. Het waterpeil in de westelijke plas is nu +0,50 m NAP en wordt door het vergraven van de wal tussen de plassen verlaagd naar -0,52 m NAP. Als de waterverbinding met het Prinses Margrietkanaal weer wordt gesloten, wordt het waterpeil in beide plassen weer verhoogd naar +0,50 m NAP, met een mogelijkheid tot uitzakken tot -0,50 m NAP.

Materiaalgebruik

Het Wetterskip eist dat, om de waterkwaliteit niet negatief te beïnvloeden, moet worden voorkomen dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater komen. Daartoe moet onder meer worden gebouwd met milieuvriendelijk en duurzaam bouw materiaal. Bij de realisatie van nieuwe voorzieningen (oeverbeschoeiing, recreatieve voorzieningen, aanleg weg) zal aan de eisen van het Wetterskip worden voldaan.

Met het Wetterskip is in het verleden al bij diverse gelegenheden overlegd. Dit overleg zal bij de uitvoering van het voorliggende plan worden voortgezet.

4.2

Ontgroning

Voor de ontgrondingen ter plaatse van de twee zandwinplassen zijn in het verleden (2000, 2002, 2008) de nodige ontgrondingsvergunningen aangevraagd en verkregen. In het voorliggende plan is voorzien in verdere ontgroning aan de

zuidrand van de oostelijke plas. Voor de ontgroning ter plaatse van de afscheiding tussen de twee zandwinplassen en in de noordwesthoek van de westelijke plas heeft de provincie op 27 november 2012 een vergunning verleend (zie bijlage 4). Daarbij heeft door de provincie een toetsing plaatsgevonden op onder meer de volgende aspecten:

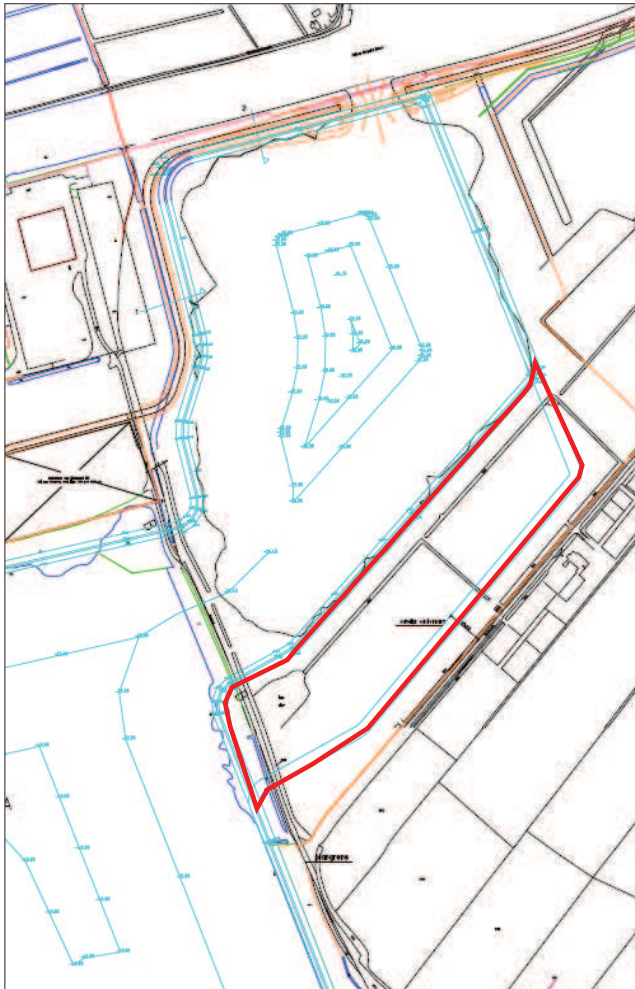
- Bestemmingsplannen: er zijn geen planologische belemmeringen voor de uitbreiding.
- Wateradvies: nadat het Wetterskip een vergunning heeft verleend, kan de ontgroning plaatsvinden.
- Stabiliteit: gewerkt moet worden volgens het vastgestelde zandwinplan en een daarop gebaseerde werkinstructie.
- Hydrologie: er zijn geen grote veranderingen in het grondwaterpeil te verwachten. Wel moet monitoring plaatsvinden met peilbuizen.
- Ecologie: blijkens uitgevoerd onderzoek zijn geen negatieve effecten te verwachten, mits de adviezen wat betreft de inrichting van Ecogroen worden gevolgd (zie paragraaf 4.3).
- Archeologie: er zijn geen archeologische waarden in het geding (zie paragraaf 4.4).
- MER: er is geen MER noodzakelijk (zie hoofdstuk 3).
- Noodzaak: het zand is nodig voor uit te voeren infrastructurele werken. Door de verbinding tussen de twee putten kunnen hopperzuigers ook de westelijke pas bereiken, waardoor meer zand over water kan worden afgevoerd en het wegennet in de omgeving minder wordt belast.
- Oeverbescherming/eindafwerking: voor zover daar eerder geen afspraken over zijn gemaakt, zullen aanvullende afspraken worden gemaakt binnen 2 jaar na verstrekking van de vergunning of bij de aanvraag voor verdere zandwinning aan de zuidkant van de oostelijke plas.

Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden. Een tweetal ingediende bezwaren is ongegrond verklaard. In het voorliggende plan wordt de vergunde ontgroning zonder meer mogelijk gemaakt. Het betreffende gebied is aangegeven in figuur 6.

Figuur 6. Gebied waarop de ontgrondingsvergunning van 27 november 2012 betrekking heeft

De ontgroning aan de zuidrand van de oostelijke plas is nog niet vergund. Deze ontgroning betreft het gebied dat is aangegeven in figuur 7. Deze ontgroning is wel alvast mogelijk gemaakt in het voorliggende bestemmingsplan, omdat de daarvoor noodzakelijke ontgrondingsvergunning volgens aankondiging van de v.o.f. Heechsân op korte termijn zal worden aangevraagd.

Figuur 7. Toekomstige ontgronding zuidzijde oostelijke plas

4.3

Ecologie

Wettelijk kader

De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet (Ffw) op 1 april 2002 en de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) op 1 oktober 2005 in de Nederlandse wet- en regelgeving verwerkt.

De Ffw is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Uitgangspunt hierbij is het zogenoemde “nee, tenzij”-principe. Dit betekent dat werkzaamheden en dergelijke in beginsel niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hier op grond van een vrijstelling of ontheffing van worden afgeweken. In de Ffw is onder andere bepaald dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten te handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en fauna, gedwongen is dergelijk handelen of nalaten achterwege te laten. Dit voor zover dit in redelijkheid van hem kan worden gevraagd. Diegene moet alle maatregelen nemen die in rede-

lijkheid van hem kunnen worden gevraagd om die nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

De Nbw is gericht op het beschermen van (natuur)gebieden. Deze natuurgebieden betreffen onder andere de zogenoemde Speciale Beschermingzones op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Samen worden deze gebieden aangeduid als het Natura 2000-netwerk. Voor de bescherming van deze natuurgebieden is in de Nbw een uitgebreide regelgeving opgenomen.

Situatie in het plangebied

Naar de ecologische waarden in het plangebied is diverse malen onderzoek verricht:

1. In het kader van het m.e.r. is onderzoek gedaan naar natuurwaarden in het gehele studiegebied van het gebiedsontwikkelingsproject Skûlenboarch-Westkern. De resultaten zijn aangegeven in de rapportage Beschermde en bedreigde soorten binnen het zoekgebied voor het MER Skûlenboarch-Westkern (Buro Bakker Adviesburo voor ecologie B.V., Assen, 2010; bijlage 5). Dit onderzoek is in 2011 uitgebreid met een oplegnotitie, waarin nader is ingegaan op de gevolgen van de plannen voor beschermde en bedreigde diersoorten (Buro Bakker, Gevolgen voor beschermde en bedreigde natuurwaarden inrichting Skûlenboarch; bijlage 6).
2. Flora- en faunaonderzoek Uitbreiding zandwinning Skûlenboarch, Quick scan, Tonckens Ecologie, januari 2010; bijlage 7.
3. In verband met het voornemen om de oostelijke plas in zuidelijke richting uit te breiden ten behoeve van zandwinning is in 2011 onderzoek uitgevoerd door Tonckens Ecologie (Flora en faunaonderzoek Uitbreiding oostelijke plas zandwinning Skûlenboarch, Drachten, 30 september 2011; bijlage 8).
4. In verband met de uitbreiding van de westelijke put (noordwestzijde) is in 2011 onderzoek uitgevoerd door Tonckens Ecologie (Quick scan Flora en Fauna 14 november 2011; bijlage 9).
5. Eveneens in 2011 heeft ecologisch onderzoek plaatsgevonden naar de ecologische effecten van de realisatie van een verbinding tussen de oostelijke en westelijke zandwinningsplas (Flora en faunaonderzoek Verbinding oostelijke en westelijke plas zandwinning Skûlenboarch, Tonckens Ecologie, 22 november 2011; bijlage 10).
6. Ten slotte is een Inrichtingsadvies vleermuizen zandwinning Skûlenboarch, It Heechsân opgesteld (Ecogroen Advies, 19 december 2011; bijlage 11).

De laatste vier onderzoeken zijn een uitwerking van het tweede onderzoek. Het tweede onderzoek blijft daarom verder buiten beschouwing. In het navolgende wordt ingegaan op de resultaten van de overige onderzoeken. Daarbij komen alleen zaken aan de orde die relevant zijn voor onderhavig plangebied.

4.3.1

Beschouwing naar aanleiding van inventariserende Notitie beschermde en bedreigde soorten binnen het zoekgebied van het M.E.R. Skûlenboarch-Westkern (Buro Bakker 2010)

De navolgende conclusies zijn ontleend aan de Notitie beschermde en bedreigde soorten binnen het zoekgebied van het M.E.R. Skûlenboarch-Westkern (Buro Bakker 2010, bijlage 5) en een aanvullende notitie van Buro Bakker (Gevolgen voor beschermde en bedreigde natuurwaarden inrichting Skûlenboarch, 2011; bijlage 6).

Gebiedsbescherming

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand van het plangebied. Het gebied De Alde Feanen bevindt zich op circa 13 km afstand, het gebied De Groote Wielen op circa 14 km en het Lauwersmeer op circa 16 km.

De westkant van het bedrijventerrein Skûlenboarch ligt nabij de EHS die rondom de Burgumer Mar is gelegen. De natuurgebieden binnen het plangebied behoren niet tot de EHS, maar tot de 'Natuur buiten EHS'.

Conclusie (gebiedsbescherming)

Door de grote afstanden naar de diverse Natura 2000-gebieden, de tussenliggende bebouwing en de aanwezige infrastructuur zullen de activiteiten rondom Skûlenboarch geen effect hebben op de beschermde natuurwaarden in deze Natura 2000-gebieden. Gelet op de afstand en tussenliggende bebouwing zal er van de activiteiten rondom Skûlenboarch ook van externe werking geen sprake zijn.

Oorspronkelijk voorzagen de ontwikkelingsplannen eveneens in de invulling van de EHS door middel van een natte verbindingzone langs het tracé van het Prinses Margrietkanaal. Dit vormt als gevolg van gewijzigd Rijksbeleid echter niet langer een in dit kader te verwezenlijken opgave.

Soortenbescherming flora en fauna

In de zomer van 2009 is een volledig veldonderzoek naar het voorkomen van beschermde en bedreigde flora uitgevoerd in het gebied. Van vogels zijn in de zomer van 2009 en het voorjaar van 2010 waarnemingen verzameld. Hierbij lag de nadruk op de aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats. Voor deze groep is bij negatieve beïnvloeding een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Voor overige soorten is het van belang dat er tijdens het broedseizoen geen verstoring plaatsvindt. In het najaar van 2009 is gericht veldonderzoek verricht naar de Das. In de periode mei-september van 2010

zijn diverse nachtelijke veldbezoeken uitgevoerd ten behoeve van vleermuizen. In het voorjaar van 2010 is gericht veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van reptielen en amfibieën.

Naast inschattingen en gericht veldonderzoek zijn er aanvullende gegevens verzameld uit literatuurbronnen en databanken op het internet, zoals de Digitale Natuuratlas Fryslân, www.zoogdieratlas.nl en www.waarneming.nl.

Fauna

VOGELS ALGEMEEN

Het onderzoek naar vogels heeft zich toegespitst op die locaties waar soorten met een jaarrond beschermde verblijfplaatsen zijn te verwachten. Dit betreft vaste en meerjarig gebruikte horsten (nesten) voor roofvogels en soorten die gebruik maken van door de mens gecreëerde verblijfplaatsen (zoals zwaluwen) en koloniebroeders. Gedurende het onderzoek is de lijst van vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen gewijzigd. Niet meer als zodanig te beschouwen soorten zijn ijsvogel, oeverzwaluw, boerenzwaluw en zwarte kraai. Soorten die thans jaarrond bescherming genieten en in het studiegebied aanwezig zijn, zijn buizerd en huismus. Deze soorten maken respectievelijk gebruik van de brede eikensingels en overige bosschages en van menselijke bebouwing voor hun nestplaatsen. Wanneer vaste verblijfplaatsen vernietigd dreigen te worden, dient de gunstige staat van instandhouding, zowel landelijk als regionaal, beoordeeld te worden. Deze beoordeling bestaat doorgaans uit een verkenning naar voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving. Daarnaast geldt uiteraard dat deze en alle overige broedvogels in het broedseizoen strikt beschermd zijn.

WEIDEVOGELS

Een aparte categorie vormen de weidevogels. Naast bescherming door de Ffw kent de Provincie Fryslân beleid dat gericht is op de instandhouding van weidevogels. Aantasting van weidevogelgebieden dient te worden gecompenseerd. Het houtwallen- en singellandschap in het plangebied is ongeschikt voor weidevogels. In de open graslanden rond de Burgumer Mar, gelegen aan de westzijde van het plangebied, komen wel weidevogels voor.

EFFECTEN VOOR HET LEEFGEBIED VAN BROEDVOGELS

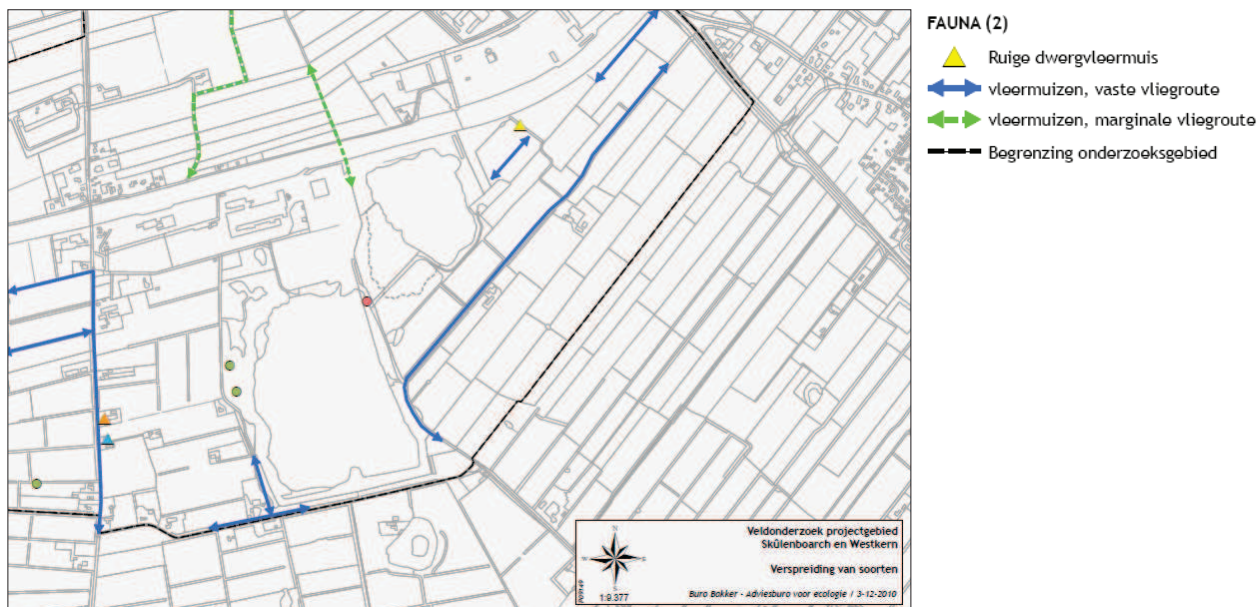
Uit het onderzoek blijkt dat er zich geen door de Flora en faunawet jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van broedvogels bevinden. De voorgenomen aanleg van beplanting betekent een vergroting van het aanbod van broedgebieden voor vogels en dan met name buizerd en ransuil. Om verstoring van broedvogels te voorkomen moeten werkzaamheden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen plaatsvinden.

UITKOMSTEN ONDERZOEK

Zoogdieren: vleermuizen

Tijdens het veldonderzoek ten behoeve van vleermuizen zijn vier soorten in het onderzoeksgebied aangetroffen, te weten rosse vleermuis, laatvlieger, rui-gedwergvleermuis en gewone dwergvleermuis. Van de laatste drie soorten zijn ook verblijfplaatsen aangetroffen. Belangrijke vliegroutes (die door de Ffw eveneens als vaste verblijfplaatsen worden beschouwd) voor laatvlieger en dwergvleermuis bevinden zich langs en bij de Skûlenboargerwei en Westerein. Opmerkelijk genoeg worden de dykswâllen die haaks op deze wegen staan

weinig door vleermuizen gebruikt. Wel worden elzensingels parallel aan het Prinses Margrietkanaal aan de zuidzijde gebruikt als vliegrouete. De genoemde vliegrouetes worden door meerdere soorten en/of door substantiële aantallen vleermuizen gebruikt (meer dan 30 exemplaren per avond).

Figuur 8. Kaartfragment verspreiding van soorten, faunakaart 2 (bron: Buro Bakker, 2010)

Met de beoogde ingrepen gaan geen vaste verblijfplaatsen en/of vliegrouetes verloren. Bestaande vliegrouetes worden ontzien of juist versterkt. De aanleg van beplanting betekent dat de foerageermogelijkheden voor vleermuizen worden uitgebreid, omdat deze als vliegrouete kunnen dienen en er meer luwe foerageerplekken ontstaan.

EFFECT LEEFGEBIEDEG

Overige zoogdieren

Er zijn geen verblijfplaatsen van matig tot zwaar beschermde soorten (categorie 2 en 3 van de Flora- en faunawet) aangetroffen. Op basis van de uitgevoerde onderzoeken kan aangenomen worden dat de das geen vaste verblijfplaats heeft in het plangebied. De uitbreiding van de zandwinputten heeft mogelijk wel een negatief effect op de rode lijstsoorten wezel en hermelijn. Met de uiteindelijke inrichting van het gebied ontstaat er voor deze soorten echter ook weer nieuw leefgebied. Per saldo zal het er voor deze soorten niet slechter op worden.

De gunstige staat van instandhouding van licht beschermde soorten als veldmuis, bosspitsmuis en egel is niet in het geding. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen. Het projectgebied wordt na afronding van de werkzaamheden weer geschikt als leefgebied.

Amfibieën, reptielen, vissen, insecten

Er zijn geen strikt beschermde amfibieën, reptielen, vissen en insecten aange- troffen. Schade aan algemene, maar licht beschermde soorten als bruine kik- ker en bastaardkikker zijn niet geheel te voorkomen. Ook hiervoor geldt echter een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen. De gunstige staat van instandhou- ding is niet in het geding. Na afronding van de werkzaamheden wordt het ge- bied weer geschikt als leefgebied.

Conclusie ten aanzien van fauna

LEEFGEBIED BROEDVOGELS

De impact van het planvoornemen op jaarrond beschermde nestplaatsen en bedreigde vogelsoorten is nihil.

LEEFGEBIED VAN
OVERIGE FAUNA

Het planvoornemen brengt slechts beperkte schade toe aan populaties van licht beschermde en niet bedreigde soorten als veldmuis, egel, mol, bruine kikker en bastaardkikker. Daarnaast zullen de rode lijstsoorten wezel en her- melijn mogelijk tijdelijk een negatief effect ondervinden. De uiteindelijke in- richting van het terrein leidt echter tot verbetering van de leefgebieden voor de genoemde soorten. Dit geldt ook voor vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en insecten is niet in het geding.

Flora

In het kader van het MER heeft een nader onderzoek plaatsgevonden naar be- schermde en bedreigde soorten in het gebied waarop het MER betrekking had. In de oeverzone dan wel de waterlijn van de zandwinplassen werden enkele bedreigde rode lijst-plantensoorten aangetroffen: dubbelloof, dwergbloem, dwergvlas, echt duizendguldenkruid, stijve ogentroost en rond wintergroen. In de toekomst zullen in de oeverzone van de nieuw ingerichte zandwinplassen altijd geschikte locaties voor deze plantensoorten aanwezig zijn. Dit speelt in de huidige situatie ook al: met name de pioniersoorten dwergbloem en dwerg- vlas zijn reeds langjarig rond de zandwinplassen aanwezig, ondanks de exploi- tatie van het gebied.

Rond de zandwinplassen komen geen kwelgerelateerde vegetaties voor. Nega- tieve effecten zijn niet aan de orde.

Conclusies ten aanzien van flora

Het planvoornemen leidt niet tot beïnvloeding van beschermde of bedreigde flora of (kwel)vegetaties.

4.3.2

Flora- en faunaonderzoek uitbreiding oostelijke zandwinplas (Tonckens Ecologie 30 september 2011, bijlage 8)

Dit onderzoek betreft de ecologische effecten van uitbreiding van de oostelijke zandwinplas met twee agrarische percelen aan de zuidzijde ervan. Geconcludeerd werd dat wat betreft de zwaar beschermde soorten vooral aandacht moet worden besteed aan de vleermuis. In dit onderzoek wordt behalve de eerdergenoemde soorten (Buro Bakker 2010) ook melding gemaakt van de aanwezigheid van de watervleermuis.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

1. De bomenlaan tussen de twee zandwinplassen moet als belangrijke structuur, waarlangs vleermuizen vliegen of jagen, in stand worden gehouden. (NB. Deze bomenlaan is inmiddels verdwenen, waardoor deze aanbeveling in het kader van dit bestemmingsplan niet meer relevant is)
2. Bij verwijdering van de elzensingel die langs de oostelijke plas loopt, moet worden gezorgd voor een goede compensatie.

Onder deze omstandigheden hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Bij het winnen van zand moet rekening worden gehouden met de broedperiode van oeverzwaluw en ijsvogel. Om vestiging van deze vogels in delen van het gebied met zandwinning te voorkomen, kan worden overwogen elders een broedmogelijkheid voor deze vogels te creëren.

4.3.3

Quick scan Flora en Fauna (Tonckens Ecologie 14 november 2011; bijlage 9)

Deze Quick scan heeft betrekking op de noordwestelijke uitbreiding van de op grondgebied van Tytsjerksteradiel gelegen zandwinplas. Belemmeringen ten aanzien van flora en fauna komen er niet uit naar voren. Wel wordt aanbevolen om een alternatieve oeverzwaluwwand aan te bieden op een daarvoor geschikte plaats.

4.3.4

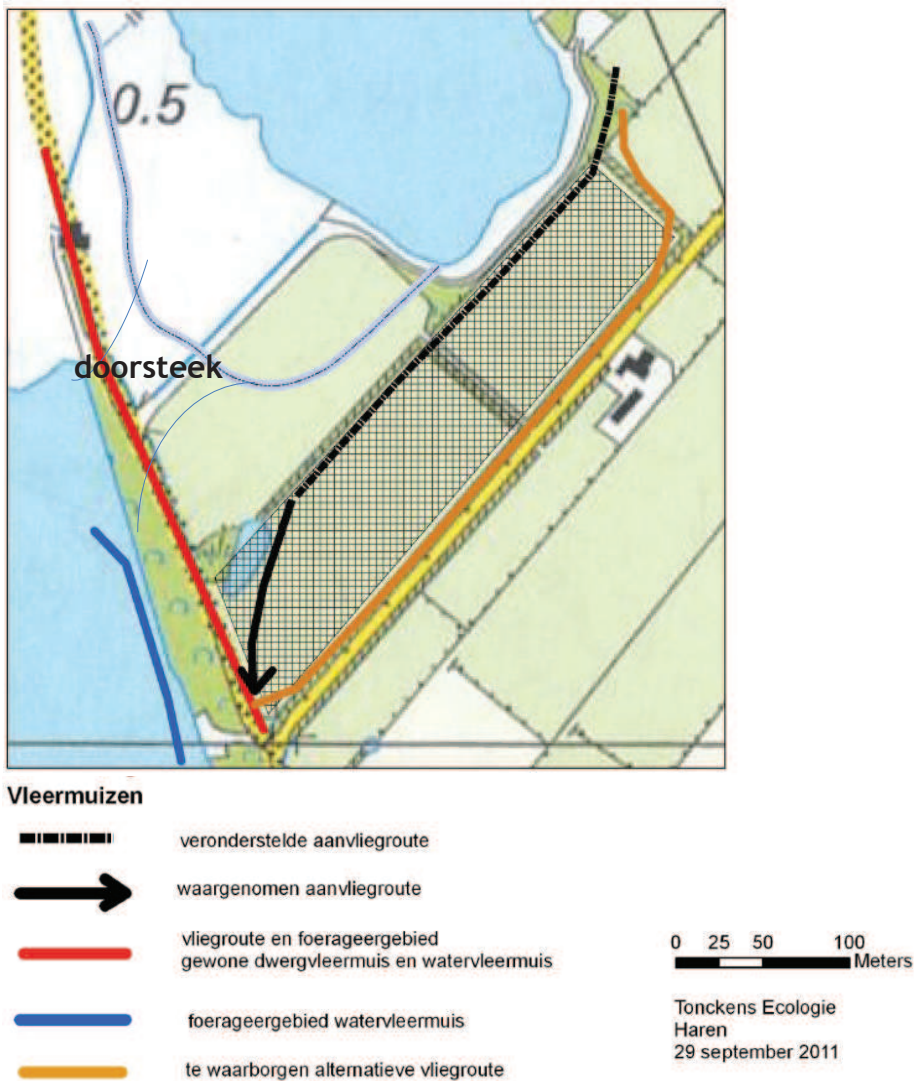
Flora- en faunaonderzoek verbinding oostelijke en westelijke plas zandwinning Skûlenboarch (Tonckens 22-11-2011; bijlage 10)

Door het verbinden van de twee plassen gaat een broedplaats voor oeverzwaluwen verloren. Geadviseerd wordt tijdig een nieuwe wand voor deze soort te realiseren. Zoals ook in de voorgaande onderzoeken is geconstateerd, is de bomenlaan op de strook tussen de twee zandwinputten een belangrijke vlieg-route en dan vooral voor de watervleermuis. Het verwijderen van de bomenrij

heeft tot gevolg dat een deel van het foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de watervleermuis verloren gaat. (NB. Zoals eerder opgemerkt is deze bomenlaan inmiddels verdwenen)

Ter compensatie worden de volgende maatregelen aanbevolen (zie ook figuur 9):

1. De bomenlaan tussen de beide zandwinplassen moet over een zo groot mogelijke lengte in stand blijven Dit kan worden bereikt door de verbinding zo veel mogelijk aan de noordzijde, de kant van het bedrijventerrein aan te leggen. (NB. Omdat de bomenlaan niet meer bestaat is deze conclusie niet meer relevant)
2. De dwarssingel en de singel langs de Westerein krijgen een belangrijke functie als alternatieve vliegroute voor vleermuizen. De singel langs de Westerein moet daartoe worden verbreed met bomen en struiken.
3. Tussen de genoemde singel en de oever van de uit te breiden oostelijke plas moet een kruidenrijke vegetatie worden gecreëerd.

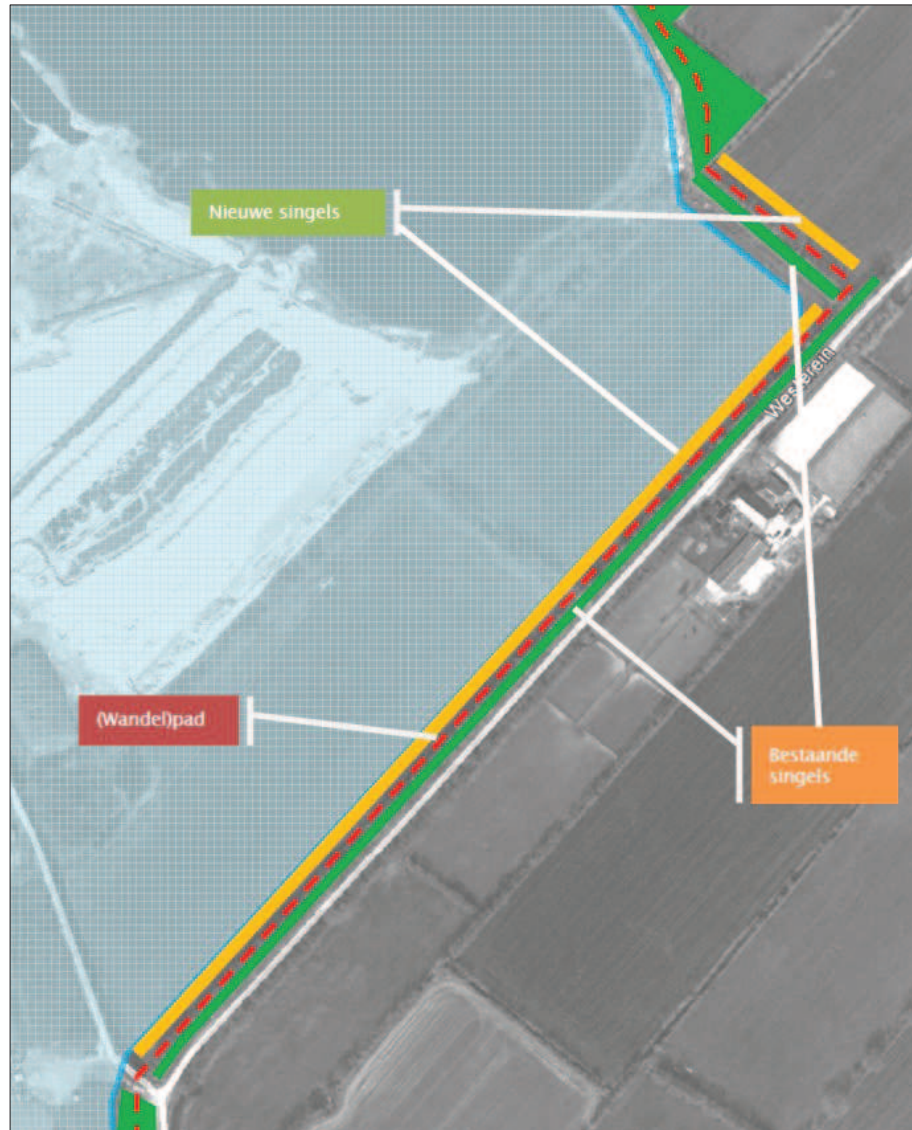

Figuur 9. Bestaande vleermuisroutes aan de zuid- en oostkant van de zandwinplassen (bron: Flora en faunaonderzoek verbinding oostelijke en westelijke plas zandwinning Skûlenboarch; bewerkt)

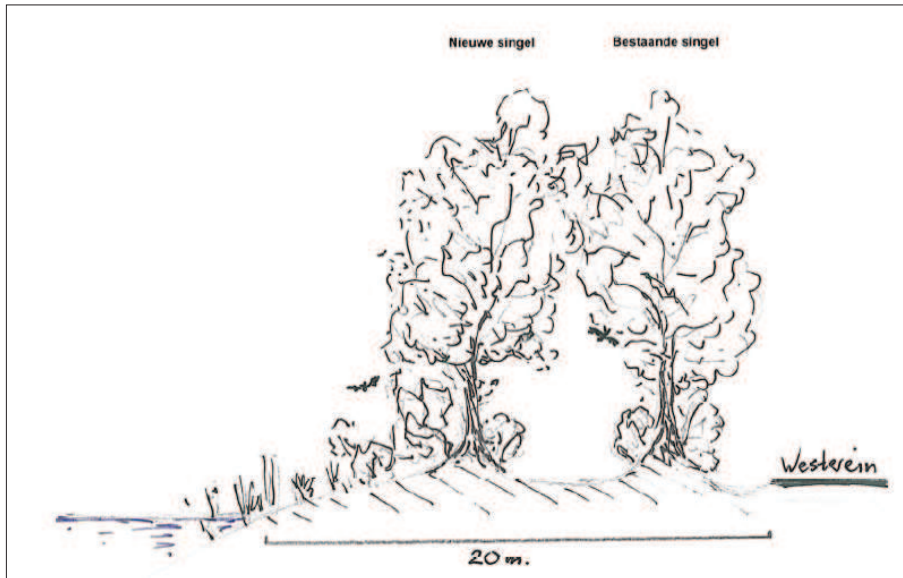
4.3.5

Notitie Inrichtingsadvies vleermuizen zandwinning Skûlenboarch, It Heechsân, 19 december 2011 (bijlage 11)

In deze notitie wordt aangegeven met welke inrichting vliegroues voor vleermuizen in het gebied kunnen worden gewaarborgd. De figuren 10 en 11 geven een beeld van de te kiezen inrichting. Deze omvat een dubbele rij bomen aan de zuidkant van de oostelijke plas. De plaatsing van verlichting langs de weg Westerein moet worden voorkomen.

Figuur 10. Inrichting van de zuidrand van de oostelijke plas ten behoeve van een vliegroute voor vleermuizen (bron: Ecogroen)

Figuur 11. Inrichting dubbele boomwal zuidrand oostelijke plas (bron: Ecogroen)

In het voorliggende plan wordt rekening gehouden met de aangegeven groenzone aan de zuidrand van de oostelijke plas.

Kapvergunningen

Door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zijn op 26 januari 2012 kap meldingen ex. Artikel 2 Boswet geaccepteerd voor de kap van een groot aantal bomen in het plangebied.

4.3.6

Eindconclusie ecologie

Op basis van alle uitgevoerde ecologische onderzoeken in het plangebied kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Ecologische waarden staan de realisatie van het plan niet in de weg, mits een aantal maatregelen worden getroffen:

1. Het is wenselijk bestaande groeiplaatsen van rode lijstsoorten in stand te houden en als dat niet mogelijk is, bij uitbreiding van de plassen de pioniersituatie met lemig zand opnieuw te creëren.
2. Ingrepen dienen zo veel mogelijk buiten de broedtijd van vogels plaats te vinden. Als nesten van (oever)zwaluwen en buizerds verloren gaan, verdient het aanbeveling dat er een alternatief wordt geboden.
3. Vliegroutes van vleermuizen aan de zuidrand van de oostelijke plas moeten worden gewaarborgd door een opgaande beplanting te handhaven dan wel aan te brengen; ook moet geen verlichting langs de weg Westerein worden aangebracht.
4. Het is wenselijk om in of buiten het plangebied een alternatieve broedgelegenheid te creëren voor oeverzwaluwen.

Hiermee zal bij de uitwerking van de plannen rekening worden gehouden.

4.4

Archeologie en cultuurhistorie

Wettelijk kader

Begin 1992 ondertekende Nederland het Verdrag van Valletta/Malta. Daarmee heeft de zorg voor het archeologische erfgoed een prominentere plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Uitgangspunten van het verdrag zijn het vroegtijdig betrekken van archeologische belangen in de planvorming, het behoud van archeologische waarden in situ (ter plaatse) en de introductie van het zogenaamde “veroorzakerprincipe”. Dit principe houdt in dat degene die de ingreep pleegt financieel verantwoordelijk is voor behoudsmaatregelen of een behoorlijk onderzoek van eventueel aanwezige archeologische waarden. Dit is op nationaal niveau vertaald in de Wet op de archeologische monumentenzorg (WAMZ) die op 1 september 2007 van kracht is geworden. Met name de Monumentenwet is door de WAMZ aangepast en gaat concreet in op de bescherming van archeologische waarden in planologische procedures. In deze ruimtelijke onderbouwing is hiermee rekening gehouden.

Sinds 1 januari 2012 schrijft artikel 3.1.6, lid 2a van het Besluit ruimtelijke ordening voor dat in een ruimtelijk plan, waarvoor geen milieueffectrapport wordt opgesteld, moet worden aangegeven op welke wijze met de met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Hierop wordt in het navolgende ingegaan.

Situatie in het plangebied

Ook wat betreft archeologie heeft een aantal onderzoeken in het plangebied plaatsgevonden:

- RAAP-rapport 2092: Bedrijventerreinen Skûlenboarch en Westkern. Gemeenten Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend onderzoek (RAAP-rapport 2092, 2010; bijlage 12);
- Drogeham, Zandwinning Westerein, een inventariserend archeologisch veldonderzoek (De Steekproef, 2009, rapport 2009-06/07; bijlage 13);
- Drogeham Zandwinning It Heechsân, gemeente Achtkarspelen, een archeologisch proefsleuvenonderzoek (De Steekproef, rapport 2011-04/06; bijlage 14);
- Heechsân, uitbreiding zandwinning, een inventariserend archeologisch veldonderzoek (De Steekproef, 2011-11/14; bijlage 15. Dit betreft de noordwestzijde van de westelijke put.

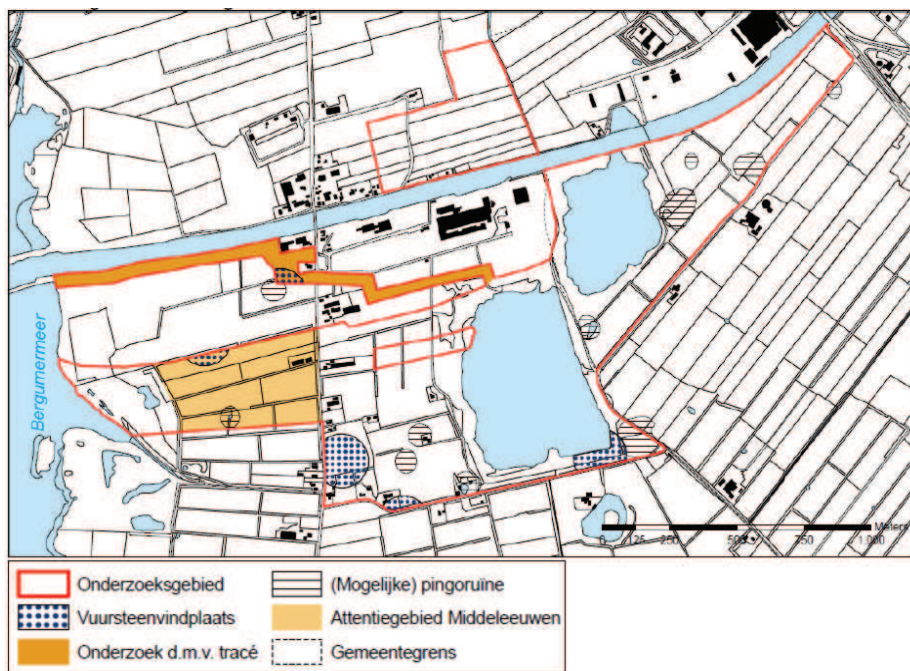
4.4.1

Archeologisch onderzoek hele gebied 2010 (RAAP-rapport 2092; bijlage 12)

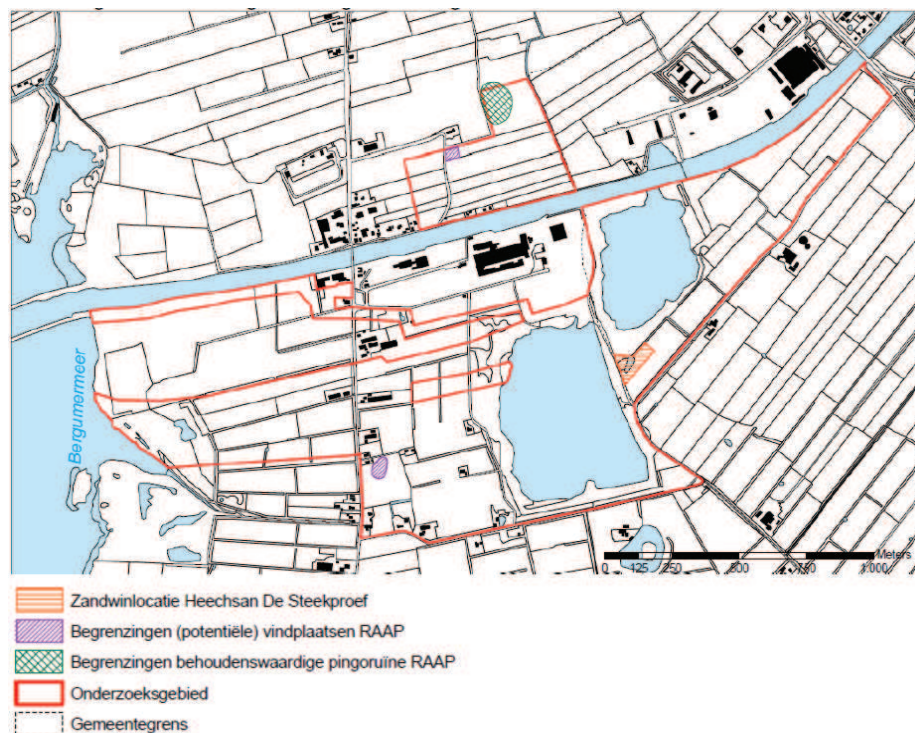
De navolgende tekst is ontleend aan het RAAP-rapport .

In het plangebied van het voorliggende plan ligt een vuursteenvindplaats uit de Steentijd-Bronstijd aan de zuidostrand van de westelijke plas (zie figuur 12). Ter hoogte van de (veronderstelde) vuursteenvindplaats zijn geen aanwijzingen voor behoudenswaardige waarden in de ondergrond aangetroffen.

Van de als (potentiële) pingoruïnes bestempelde locaties, bleek slechts één locatie daadwerkelijk een pingoruïne. Deze locatie (direct ten oosten van de oostelijke zandwinput, zie figuur 12) betreft een ondiepe pingoruïne met een zandige organische vulling. Ook bevindt de pingoruïne zich in een voor bewoning onaantrekkelijk laaggelegen gebied. Op grond van de matige archeobotanische waarde en de lage archeologische verwachting wordt de pingoruïne door RAAP niet behoudenswaardig geacht en wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Figuur 12. Uitgangspunten archeologisch onderzoek

Figuur 13. Onderzochte gebieden en archeologische vindplaatsen

Een pingoruïne (in het RAAP-rapport 2092 aangeduid met cijfer 5 en gelegen aan de oostkant van de afscheiding tussen de beide zandwinputten) is door RAAP niet onderzocht omdat tijdens eerder onderzoek door Bongers&Jelsma (2009) reeds vastgesteld is dat het een pingoruïne betrof. Het hierna te noemen onderzoek van De Steekproef heeft daarop betrekking, evenals het Aanvullend proefsleuvenonderzoek van De Steekproef (2011; paragraaf 4.4.4).

4.4.2

Uitbreiding oostelijke zandwinput

(De Steekproef, 2009-06/07; bijlage 13)

Een deel van het plangebied is in het kader van de uitbreiding van de oostelijke zandwinput (zandwinput Heechsân) in opdracht van Zandexploitatie Heechsân v.o.f. in 2009 door archeologisch onderzoeks- en adviesbureau De Steekproef onderzocht. Hierbij zijn een pingoruïne, (gedeeltelijk) intacte podzolbodems en een (mesolithische) kling aangetroffen. Op deze locaties is bij realisatie van de voorgenomen plannen vervolgonderzoek nodig. De pingoruïne heeft een veenvulling van maximaal 1,5 m. De veelvuldige aanwezigheid van goed ontwikkelde podzolen direct om de pingoruïne heen duiden er op dat de pingoruïne relatief laat gevuld is met veen, waarmee de pingoruïne dus potentieel over waardevolle (neolithische) veenlagen beschikt. Om tot een goede waardstelling van de waarde van de pingoruïne te komen wordt geadviseerd tot het nemen van een 14C-datering van de top van het onverstoorde veenpakket, op de ten opzichte van NAP meest hooggelegen locatie. Ten oosten van de pingoruïne is een (mesolithische) kling gevonden. Rond de vindplaats van de kling zijn echter nog onvoldoende boringen gezet om een goed beeld te verkrijgen

van de bodemopbouw ter plaatse. Er dienen daarom alsnog enkele (mega)boringen rond de vondstlocatie van de kling te worden gezet. Tenslotte zijn er ten zuiden van de pingoruïne over een relatief lang traject (deels) intacte podzolen aangetroffen: hier dient een aanvullend proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd. Op grond van dit aanvullende boor- en proefsleuvenonderzoek dient door het bevoegd gezag een beslissing te worden genomen over de behoudenswaardigheid van de (potentiële) vindplaats. Op de resultaten van dit vervolgonderzoek wordt in het vervolg van deze paragraaf nader ingegaan.

IJzertijd-middeleeuwen

Skûlenboarch

Binnen het attentiegebied Middeleeuwen zijn in de boringen geen aanwijzingen aangetroffen voor archeologische vindplaatsen. Alle bodemontsluitingen (molshopen, slootkanten en dergelijke) zijn gecontroleerd op vondstmateriaal. Hierbij zijn geen vondsten gedaan.

Oostelijke zandwinput

Bij het onderzoek door De Steekproef zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor archeologische vindplaatsen uit de ijzertijd-middeleeuwen.

4.4.3

Uitbreiding zandwinning aan de noordwestzijde van de westelijk gelegen zandwinput (De Steekproef 2011-11/14; bijlage 14)

Volgens de samenvatting van dit rapport geven de resultaten van het uitgevoerde onderzoek geen aanleiding tot het adviseren van beschermde en/of beperkende maatregelen of archeologisch vervolgonderzoek. De bodem in dit deelgebied bleek al in sterke mate te zijn verstoord en archeologische indicatoren werden niet aangetroffen.

4.4.4

Aanvullend proefsleuvenonderzoek (De Steekproef, 2011-04/06; bijlage 15)

Naar aanleiding van de onderzoeken uit 2009 en 2010 heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden ter plekke van een voormalige pingoruïne in het gebied ten zuiden van de oostelijke plas. Dit onderzoek bestond uit het graven van een drietal proefsleuven. Hier werden geen archeologisch interessante grondsporen gevonden en evenmin werden vondsten gedaan. De top van het resterende veen in het hart van de pingoruïne is maximaal 60 jaar oud. De ruïne is in het verleden uitgeveend en is nu weer aan het dichtgroeien. Er is geen reden voor verder archeologisch onderzoek; het gebied kan worden vrijgegeven voor het winnen van zand.

4.5

Milieu

4.5.1

Wegverkeerslawaai

De Wet geluidhinder bepaalt dat de geluidbelasting op gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten niet hoger mag zijn dan een in de wet bepaalde norm. In veel gevallen is deze norm 48 dB.

In de wet is aangegeven wanneer een weg zoneplichtig is. Elke weg heeft in principe een zone, behoudens:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur.

Bij een weg met twee rijstroken is de zonebreedte buiten stedelijk gebied 250 m en binnen stedelijk gebied 200 m. Indien binnen een geluidzone nieuwe geluidsgevoelige objecten, zoals woningen, worden gerealiseerd, of bij realisatie van een nieuwe weg, moet door middel van akoestisch onderzoek worden vastgesteld of aan de grenswaarden uit de Wet Geluidhinder wordt voldaan.

In het plangebied wordt een nieuwe weg aangelegd van de N369 naar Skûlenboarch. In het kader van het voorliggende bestemmingsplan heeft door het Servicebureau De Friese Wouden een akoestisch onderzoek plaatsgevonden in verband met de voorgenomen aanleg van de rotonde in de N369 en de nieuwe ontsluitingsweg. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de nota Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai ten behoeve van de aanleg van een nieuwe rotonde in de N369 en een nieuwe ontsluitingsweg naar industrieterrein Skûlenboarch, Servicebureau De Friese Wouden, Drachten, 25 februari 2013). Dit rapport is opgenomen als bijlage 16.

In het onderzoek stonden twee vragen centraal:

1. Is wat betreft de aanleg van een rotonde sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder? Hiervan is sprake indien het geluidniveau aan de gevels van geluidsgevoelige objecten met 2 dB of meer toeneemt.
2. Leidt de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg tot overschrijding van de grenswaarden voor het wegverkeerslawaai?

Ad 1.

Is sprake van een reconstructie ter hoogte van de rotonde?

Uit het onderzoek blijkt dat geen sprake is van een toename van de geluidbelasting van afgerond 2 dB of meer. De verkeersintensiteit in het maatgevende jaar 2023 is weliswaar hoger dan in 2013, maar de aanleg van de rotonde heeft tot gevolg dat de verkeerssnelheid wordt beperkt. Daardoor treedt per saldo niet een toename, maar een afname van de geluidbelasting wat betreft weg-

verkeer aan de gevel van de nabijgelegen woningen op. Er is dus geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder.

Ad 2.

Leidt de nieuwe weg tot overschrijding van grenswaarden voor het wegverkeerslawaaï?

Het maximaal toelaatbare geluidniveau aan de gevel van geluidgevoelige bestemmingen als woningen is 48 dB. Uit het onderzoek blijkt dat de 48 dB-contour rond de nieuwe weg op circa 20 m van het hart van de nieuwe weg ligt. Binnen deze grens liggen geen geluidgevoelige bestemmingen.

Conclusie

Het voorliggende plan mag wat betreft het aspect wegverkeerslawaaï uitvoerbaar worden geacht.

4.5.2

Scheepvaartlawaaï

Geconstateerd kan worden dat het planvoornemen niet relevant is voor de geluidproductie door scheepvaartverkeer op het Prinses Margrietkanaal.

4.5.3

Hinder van en voor bedrijvigheid

Op grond van de Wet Milieubeheer zijn bedrijven en instellingen verplicht te voldoen aan de eisen van een AMvB, dan wel een milieuvergunning te hebben voor de exploitatie van het bedrijf, waarbij rekening gehouden dient te worden met de omliggende woonbebouwing. Door middel van de milieuwet- en regelgeving wordt (milieu)hinder in woongebieden zo veel mogelijk voorkomen.

Geluid

De bedrijventerreinen Westkern in de gemeente Achtkarspelen en Skûlenboarch in de gemeente Tytsjerksteradiel zijn zogenoemde geluidgezoneerde terreinen. Op deze terreinen mogen zich conform het bepaalde in artikel 40 juncto artikel 1 van de Wet geluidhinder bedrijven vestigen die veel geluid produceren. Voor elk van de terreinen geldt een geluidcontour, waarmee de geluidproductie van de bedrijven is begrensd. De beide geluidcontouren zijn, voor zover ze binnen het plangebied vallen, aangegeven op de verbeelding. Nieuwe bedrijven op het terrein ten noorden van de westelijke plas, dat onderdeel uitmaakt van het bedrijventerrein Skûlenboarch, zullen qua geluidproductie moeten passen binnen de geluidruimte van de beide bedrijventerreinen.

Een westelijke uitbreiding van het bedrijventerrein Westkern met een nieuw nat bedrijventerrein heeft mogelijk gevolgen voor de geluidcontour. In het voorliggende plan wordt hier vooralsnog geen rekening mee gehouden.

Gevaar, geur, stof

De bedrijven die zich kunnen vestigen op het nieuwe deel van bedrijventerrein Skûlenboarch ten noorden van de westelijke plas kunnen behalve wat betreft geluid ook hinder veroorzaken ten gevolgen van gevaar, geur en stof. Op het terrein zijn echter alleen bedrijven toegestaan tot en met categorie 3.2 uit de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering, alsmede betonwarenfabrieken. Voor bedrijven tot en met categorie 3.2 geldt een wenselijke afstand van minimaal 100 m tot gevoelige functies. Voor betonwarenfabrieken gelden voor het aspect stof wenselijke afstanden tot gevoelige functies als woningen van maximaal 200 m. Het nieuwe terrein ligt op minimaal 300 m van bestaande woningen. Deze woningen liggen bovendien deels achter het bestaande industrieterrein Skûlenboarch.

Wat betreft de aspecten geur en gevaar geldt voor betonwarenfabrieken een wenselijke afstand tot gevoelige functies van 50 m. Aan deze eis wordt ruimschoots voldaan.

Conclusie

Het voorliggende plan mag wat betreft het aspect hinder van bedrijven uitvoerbaar worden geacht.

4.5.4

Geluid zandwinning

Naar het effect van de uitbreiding van zandwinning voor de omliggende geluidgevoelige bestemmingen is in 2011 en 2012 onderzoek uitgevoerd door WNP Raadgevende Ingenieurs.

De resultaten zijn opgenomen in de nota's Akoestisch onderzoek fase 2 zandwinlocatie Schuilenburg te Skûlenboarch (rapport 6111252.R02, 1 februari 2012; bijlage 17) en Akoestisch onderzoek zandwinlocatie Schuilenburg te Skûlenboarch (rapport 6111252.R01b, 1 mei 2012; bijlage 18).

AKOESTISCH ONDERZOEK
FASE 2

Het eerste onderzoek heeft betrekking op de geluidproductie bij ontgroning van de zuidelijke rand van de oostelijke plas. Conclusie is dat wordt voldaan aan de van toepassing zijnde richtwaarden voor de omliggende woningen, met uitzondering van de woning Westerein 5. Voor deze woning wordt als gevolg van de zandwinning een geluidniveau van 49 dB(A) in de dagperiode, 42 dB(A) in de avondperiode en 34 dB(A) in de nachtperiode berekend. De berekende geluidsniveaus zijn vergunbaar op grond van een bestuurlijk afwegingsproces. Daarbij moet in de beschouwing worden betrokken dat het om een agrarische bedrijfswoning gaat en dat de maximale geluidbelasting optreedt bij ontgroning van het noordoostelijke deel van het gebied. Bij de ontgroning van het centrale en zuidwestelijke deel ligt het geluidniveau 4 tot 7 dB(A) lager.

Voorafgaand aan de ontgroning wordt de bovengrond ontgraven. Dit valt onder de werkingssfeer van de Circulaire Bouwlawaai. Ter plaatse van de woning Westerein 5 wordt aan de van toepassing zijnde normen voldaan.

De maximaal optredende geluidniveaus van het ontgraven van de bovengrond en de zandwinning zijn niet hoger dan de algemene grenswaarden van 70 dB(A) in de dagperiode, 65 dB(A) in de avondperiode en 60 dB(A) in de avondperiode.

Het onderzoek naar de eerste fase van de ontgroning betreft de noordwestelijke uitbreiding van de westelijke plas en het ontgronden van de afscheiding tussen de twee zandwinputten. Uit de berekeningen blijkt dat ter plaatse van de maatgevende woning aan de Mounekamp 1 wordt voldaan aan de grenswaarde van L_{eq} van 60 dB(A) in de dagperiode. Ook hier geldt:

- dat de berekende geluidsniveaus vergunbaar zijn op grond van een bestuurlijk afwegingsproces;
- dat de maximale geluidniveaus vanwege de activiteiten (inclusief het afgraven van de bovengrond) niet hoger zijn dan de algemene grenswaarden.

AKOESTISCH ONDERZOEK
FASE 1

Conclusie is dat het geluid van de zandwinning de realisatie van het plan niet in de weg staat.

CONCLUSIE

4.5.5

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overall, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

NSL/NIBM

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Situatie Skûlenboarch

Het voorliggende plan leidt per saldo niet tot meer verkeersbewegingen. Het effect op de luchtkwaliteit is eerder positief dan negatief, omdat vrachtverkeer geen gebruik meer hoeft te maken van de Joost Wiersmawei en de Jis-teboerewei en geen lange wachttijden voor het (vracht)verkeer meer optreden voor de brug over het Prinses Margrietkanaal. Het plan mag worden beschouwd als 'niet in betekenende mate'. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan achterwege blijven. Dit volgt ook uit het onderzoek in het kader van de MER, waarin rekening wordt gehouden met uitbreiding van bedrijventerrein Westkern: bij geen van de onderzochte varianten vindt een overschrijding van normen plaats.

4.5.6

Externe veiligheid

In het vierde Nationale milieubeleidsplan (NMP4) zijn de lijnen uitgezet voor een vernieuwing van het externe veiligheidsbeleid. Deze vernieuwing gaat uit van de zogenoemde risicobenadering.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico:

- Plaatsgebonden risico: risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.
- Groepsrisico: cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

In het Besluit externe veiligheid inrichtingen worden grenswaarden gegeven voor het plaatsgebonden risico; voor het groepsgebonden risico zijn slechts richtwaarden gegeven.

Risicokaart

Landelijk is op de site www.risicokaart.nl een overzicht gegeven van de bekende risico's in Nederland. Op de risicokaart staan gegevens die met risico te maken hebben, zoals risicoveroorzakende bedrijven die gevaarlijke stoffen gebruiken of produceren of opslaan en ook het vervoer/transport van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke stoffen zijn in dit geval stoffen die een schadelijke invloed hebben op de gezondheid en het milieu.

Situatie Skûlenboarch

In het plangebied zijn risico's voor de externe veiligheid verbonden aan:

- de aanwezigheid van diverse aardgastransportleidingen van Gasunie en een gastransportleiding van de NAM;

- de risicocontour van een gasmengstation van de Gasunie op bedrijventerrein Westkern;
- incidenten wat betreft de beroepsvaart op het Prinses Margrietkanaal;
- de aanwezigheid van een hoogspanningsleiding.

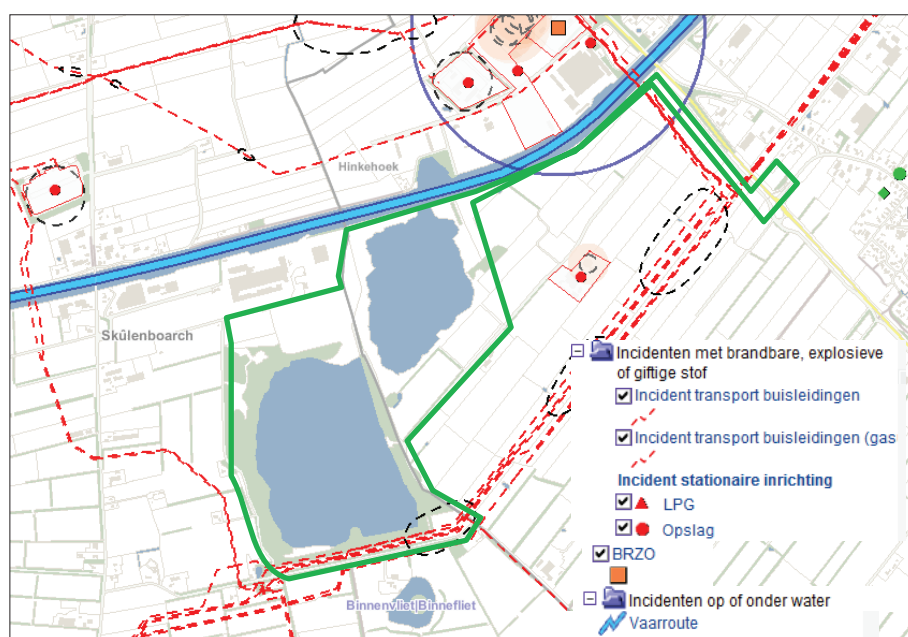
Op het gebied van de externe veiligheid is in het kader van de voorbereiding van het MER voornamelijk aandacht besteed aan de voorgenomen uitbreiding van bedrijventerrein Westkern. Die ontwikkeling maakt geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Voor het voorliggende plan zijn de volgende conclusies relevant:

WESTKERN

- Het vervoer van gevaarlijke stoffen leidt - ook na uitbreiding van bedrijventerrein Westkern - niet tot overschrijdingen van het plaatsgebonden risico en/of de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.
- Het vervoer van gevaarlijke stoffen op het Prinses Margrietkanaal leidt evenmin tot externe veiligheidsproblemen.

De risicocontour van het gasmengstation op bedrijventerrein Westkern loopt alleen over het deel van het plangebied waar de weg loopt (noordoostelijke plandeel). Dit leidt niet tot extra externe veiligheidsrisico's.

GASMENGSTATION

Figuur 14. Uitsnede Risicokaart.nl
(plangrens globaal in groen aangegeven)

De gas- en hoogspanningsleidingen in het plangebied zijn als zodanig op de verbeelding opgenomen.

LEIDINGEN

Het voorliggende plan voorziet in de omgeving van de leidingen in de aanleg van een nieuwe weg, vergroting van de zandwinplassen en aanleg van een recreatiestrand. Een recreatiestrand is een 'beperkt kwetsbare' functie. Gezien de situering van het strand zal een zogenoemde CAROLA-berekening worden

opgesteld. CAROLA staat voor Computer Applicatie voor Risicoberekeningen aan Ondergrondse Leidingen met Aardgas. Met CAROLA kan worden bepaald of voldaan wordt aan de risiconormen voor de Externe Veiligheid, zoals die zijn vastgelegd in het besluit externe veiligheid buisleidingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van gegevens van de leidingbeheerder, in dit geval is dat de Gasunie. Het resultaat van een berekening bestaat uit de plaatsgebonden risicocontouren (PR-contouren) en de FN-curve voor het groepsrisico (GR).

De resultaten van de berekening zullen in het ontwerpbestemmingsplan worden verwerkt.

ADVIES BRANDWEER

Voordat het voorontwerpbestemmingsplan in procedure is gebracht, hebben gemeente Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel Brandweer Fryslân gevraagd om advies uit te brengen inzake het extern veiligheidsaspect van dit bestemmingsplan. De brandweer heeft geadviseerd (zie de bijlage bij deze toelichting) om recreatie niet mogelijk te maken binnen de 10^{-6} -PR-contour en om het recreatiegebied niet verder te vergroten buiten hetgeen nu op de plankaart aan recreatie mogelijk wordt gemaakt (bijvoorbeeld door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid om zandwinning in recreatiegebied te wijzigen, na te laten), teneinde het extern veiligheidsrisico voldoende te beperken. Verder adviseert de brandweer om bij de inrichting rekening te houden met goed vluchtroutes voor zelfredzame personen en om de inrichting van het (recreatie)gebied via een inrichtingstekening te verduidelijken. Aan bovenstaande adviezen is gehoor gegeven.

Verder adviseert de brandweer om te onderzoeken op welke wijze het plaatsgebonden risico kan worden verkleind en om het groepsrisico nader te verantwoorden. Dit advies zal bij het ontwerpbestemmingsplan nader worden uitgewerkt. Dan zijn de CAROLA-berekeningen beschikbaar, waardoor aan dit advies ook inhoud kan worden gegeven.

Plasbrandaandachtsgebied

Door de Brandweer Fryslân is gewezen op het feit dat op het Prinses Margrietkanaal plasbranden kunnen ontstaan: brandende vloeistoffen op het water. Voorkomen moet worden dat kwetsbare objecten als woningen en scholen binnen 25 m van het kanaal worden gebouwd. In het plangebied van het voorliggende plan wordt alleen een beperkt kwetsbaar object gerealiseerd in de vorm van een recreatiestrand. Dit ligt op minimaal 900 m van het Prinses Margrietkanaal. In dat licht is het niet noodzakelijk om daarvoor een zone op de plankaart op te nemen.

Conclusie externe veiligheid

Hierover zal een conclusie worden geformuleerd na de risicoberekeningen.

4.5.7

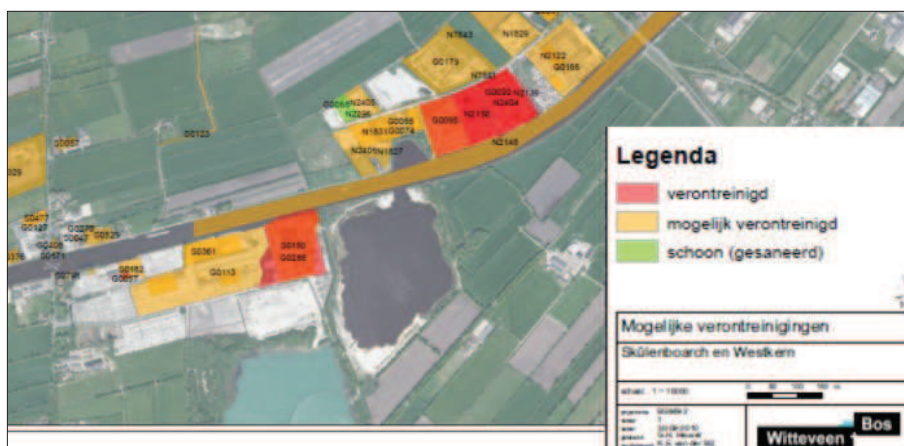
Bodem

De bodem binnen het plangebied bestaat voornamelijk uit zand met een aantal leemlagen. De zandgronden komen veel voor in het noorden van Nederland en zijn niet bijzonder kwetsbaar.

Figuur 15. Samenstelling van de bodem (plangebied globaal in rood) (bron: MER Skûlenboarch-Westkern, 2011)

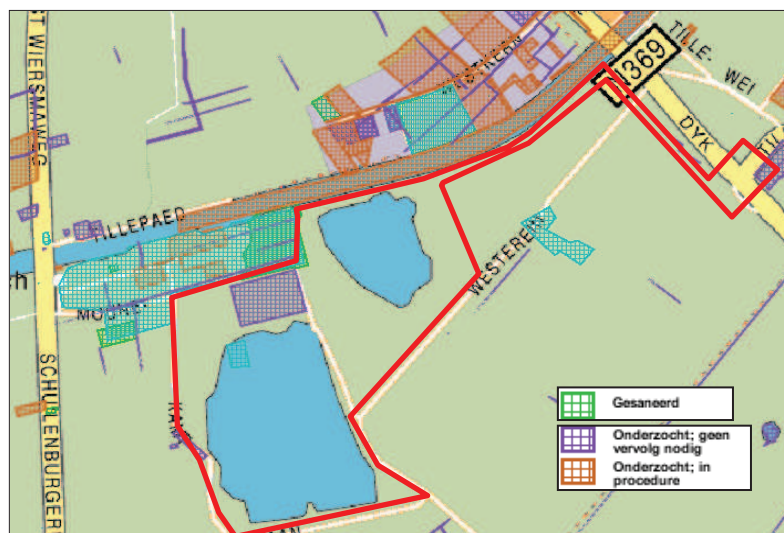
In het kader van het onderzoek ter voorbereiding van het MER is een kaart opgesteld met mogelijke verontreinigingen (figuur 16). Deze gebieden liggen buiten het plangebied van het voorliggende plan, met uitzondering van een smalle strook aan de uiterste westrand van bedrijventerrein Skûlenboarch. Uit de kaart van Bodemloket.nl (figuur 17) blijkt echter dat dit gebiedje is gesaneerd.

Figuur 16. Mogelijke verontreinigde locaties (bron: MER Skûlenboarch-Westkern, 2011)

Bodemloket geeft inzicht in maatregelen die de afgelopen jaren zijn getroffen om de bodemkwaliteit in kaart te brengen (bodemonderzoek) of te herstellen (bodemsanering). Ook laat het Bodemloket zien waar vroeger (bedrijfs)activiteiten hebben plaatsgevonden die extra aandacht verdienen. Figuur 17 omvat een uitsnede uit Bodemloket.nl.

De aanleg van de nieuwe weg en de uitbreiding van de zandwinning vindt niet plaats op verdachte locaties. Ter plaatse van de locatie Silversant (zuidzijde bedrijventerrein Skûlenboarch) heeft onderzoek plaatsgevonden. Daaruit bleek dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is. Gezien het gebruik in het verleden is niet aannemelijk dat de vestiging van bedrijven op het nieuwe deel van het bedrijventerrein op problemen stuit. In het kader van een eventueel te verlenen omgevingsvergunning voor het bouwen zal hier nader aandacht aan (moeten) worden besteed.

Figuur 17. Uitsnede Bodemloket.nl (plangebied globaal rood begrensd)

Ten aanzien van het aspect bodem mag onderhavig plan planologisch gezien uitvoerbaar worden geacht.

4.6

Overige aspecten

In het kader van de voorbereiding van het MER is tevens aandacht besteed aan een aantal andere aspecten die (mede) van belang zijn voor het voorliggende plan. In het navolgende komen achtereenvolgens aan de orde:

- Landschap en cultuurhistorie;
- Bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid;
- Geurhinder;
- Landbouw.

Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied omvat een landschap met overwegend elzensingels en aan de zuidrand dykswâllen (houtwallen op aarden lichamen). Het Prinses Margrietkanaal doorsnijdt dit landschap van oost naar west. Ook de grootschalige industriecomplexen rond het kanaal vormen een inbreuk op de oorspronkelijke landschappelijke structuur. De zandwinplassen zijn open elementen in het verder besloten landschap, maar vallen niet sterk op door het houtgewas rondom deze plassen.

De aanleg van de weg heeft beperkte landschappelijke effecten.

Ter plaatse van de uitbreiding van de oostelijke plas in zuidelijke richting moet een elzensingel verdwijnen; dit wordt gecompenseerd door de verbreding (verdubbeling) van de elzensingel langs de noordzijde van de weg Westerein. In de nabijheid van de N 369 onder Kootstertille wordt ter plaatse van de bocht in de nieuwe ontsluitingsweg een boomsingel doorsneden; dit heeft geen inrijpende gevolgen voor de landschappelijke waarde van het gebied.

Voor het overige volgt de nieuwe weg de (zuid)west-(noord)oost gerichte oriëntatie van de elzensingels.

In of in de directe omgeving van het plangebied komen geen rijks-, provinciale of gemeentelijke monumenten voor.

Bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid

De bereikbaarheid van bedrijventerrein Skûlenboarch verbetert door de aanleg van de nieuwe weg. Vrachtverkeer naar en vanaf het bedrijventerrein hoeft niet meer gebruik te maken van de Joost Wiersmawei en de Jisteboerewei en ondervindt geen overlast meer van de (lage) brug over het Prinses Margrietkanaal. Dit heeft een positief effect op de leefbaarheid in Skûlenboarch. De situatie in Jistrum verandert niet of nauwelijks.

De nieuwe weg krijgt geen functie voor fietsverkeer, zodat geen conflicten te verwachten zijn tussen vrachtverkeer en langzaam verkeer. Omdat vrachtverkeer in principe geen gebruik meer zal maken van de omringende wegen treedt daar een verbetering van de verkeersveiligheid op.

Geurhinder

Voor de bedrijventerreinen Westkern en Skûlenboarch moet rekening worden gehouden met een geurcontour van 200 m. Hierop is in paragraaf 4.5.3 ingegaan.

Landbouw

De aanleg van de nieuwe weg leidt tot enig verlies van landbouwareaal.

5.1

Bestemmingsplanprocedure

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn de Wet ruimtelijke ordening (Wro), het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2012 (SVBP2012) en de werkafspraken omtrent de SVBP uit 2010 toegepast. De RO-standaarden voor 2012 (en niet die van 2008) worden toegepast, omdat deze verplicht zijn voor plannen die na 1 juli 2013 worden vastgesteld. Dit is het geval ten aanzien van het voorliggende plan.

De bestemmingsplanprocedure is geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In de procedure zijn verschillende fasen te onderscheiden:

Vorbereidingsprocedure

Voor het opstellen van een voorontwerpbestemmingsplan verricht de gemeente onderzoek naar de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, naar de bestaande toestand en naar mogelijke en wenselijke ontwikkelingen binnen een gemeente. Het voorontwerpbestemmingsplan wordt voor overleg gezonden aan de in artikel 3.1.1 van het Bro genoemde instanties. Bovendien wordt het ontwerp ter inzage gelegd voor inspraak. De gemeente reageert vervolgens op het overleg ex artikel 3.1.1 Bro en de inspraak door in de toelichting van het plan op de gemaakte op- en aanmerkingen in te gaan en aan te geven welk standpunt de gemeente daarover inneemt.

Vaststellingsprocedure

Na aankondiging in de Staatscourant en in één of meer plaatselijke dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen wordt het ontwerpbestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan een ieder zienswijzen omtrent het ontwerp naar voren brengen. Na afloop van de termijn van de terinzagelegging stelt de gemeenteraad het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd uiterlijk 12 weken na de termijn van terinzagelegging vast.

Beroepsprocedure

Na de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad het vaststellingsbesluit bekend en legt het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage. Indien Gedeputeerde Staten of de VROM inspectie een zienswijze hebben ingediend die door de gemeenteraad niet volledig is overgenomen of indien de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd heeft vastgesteld, geschiedt be-

kendmaking en terinzagelegging vanaf 6 weken na vaststelling. Uiterlijk 6 weken na bekendmaking van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Indien het bestemmingsplan ongewijzigd is vastgesteld en er gehoor is gegeven aan zienswijzen van Gedeputeerde Staten en/of de VROM inspectie wordt het vaststellingsbesluit door de gemeenteraad 2 weken na vaststelling bekend gemaakt. Tevens wordt het plan twee weken na vaststelling ter inzage gelegd.

Omdat dit bestemmingsplan betrekking heeft op het grondgebied van twee gemeenten en het in juridisch opzicht om twee (op elkaar aansluitende) bestemmingsplannen gaat, vraagt de procedurele afstemming hier bijzondere aandacht.

5.2

Juridische vormgeving

Op grond van artikel 3.1.3 Bro moet een bestemmingsplan worden vervat in:

1. een beschrijving van de bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven;
2. bij of krachtens wet kunnen bestemmingen worden voorgeschreven;
3. bij of krachtens wet kunnen regels worden voorgeschreven;
4. voor zover nodig uitwerkings-, wijzigings- en ontheffingsbepalingen.

Daarnaast dient een dergelijk plan vergezeld te gaan van een toelichting ex artikel 3.1.6 Bro, waarin de aan het plan ten grondslag liggende gedachten, de uitkomsten van het onderzoek, de uitkomsten van het overleg en de rapportering van de inspraak zijn vermeld.

In het plan zijn de al dan niet in directe relatie met een bestemming staande voorzieningen, zoals ondergrondse leidingen, verhardingen, bermen, geluidswerende voorzieningen, centrale installaties ten behoeve van de energievoorziening, voorzieningen ten behoeve van de waterbeheersing in de vorm van watergangen, duikers, waterkeringen en dergelijke bij de bestemming inbegrepen zonder dat dit uitdrukkelijk is vermeld.

5.3

Bestemmingen

Voor de bestemmingen is aansluiting gezocht bij het Handboek bestemmingsplannen van de gemeente Tytsjerksteradiel en van de recente (ontwerp/voortwerp)bestemmingsplannen voor de buitengebieden van de twee gemeenten. De volgende bestemmingen zijn onderscheiden:

Agrarisch - Cultuurgrond

Nabij het recreatiestrand aan de zuidoostkant van de westelijke plas bevindt zich een agrarisch perceel, dat deze functie vooralsnog behoudt.

Bedrijf - Zandwinning

Deze bestemming betreft de gebieden waar zandwinning is vergund, plus de uitbreiding van de oostelijke plas in zuidelijke richting. Deze is nog niet vergund, maar dit zal naar verwachting in de komende 10 jaar wel plaatsvinden. Zodra de daarvoor noodzakelijke ontgrondingsvergunning is verleend kan de zandwinning hier starten met inachtneming van de daaraan verbonden voorschriften, inclusief die welke betrekking hebben op het in overleg met beide gemeenten tot stand gekomen en door Gedeputeerde Staten goed te keuren eindafwerkingsplan. Als buffer tussen de uitbreiding van de oostelijke plas en de weg Westerein is een groenstrook van 25 m breed geprojecteerd en als zodanig bestemd.

Bedrijventerrein - 3

De bestemming 'Bedrijventerrein - 3' betreft de gronden ten noorden van de westelijke plas. Hier is uitbreiding van de bedrijvigheid van het bedrijventerrein Skûlenboarch mogelijk. De bouw mogelijkheden sluiten globaal aan op die van het aangrenzende bedrijventerrein. Die houden in dat betonwarenfabrieken zijn toegestaan en daarnaast bedrijven uit categorie 1, 2, 3.1 en 3.2 uit de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering. Daarnaast zijn, omdat het een gezonde terrein is, geluidzoneringsplichtige bedrijven toegestaan. Gebouwen moeten minimaal 5 m uit elkaar worden gebouwd en ook ten opzichte van de perceelsgrenzen dient deze afstand in acht genomen te worden. De maximale bouwhoogte van de bedrijven bedraagt 15 m. De situering van de wegen op het bedrijventerrein is niet op de verbeelding vastgelegd. De bestemmingsomschrijving biedt de ruimte voor de aanleg hiervan.

Groen

Deze bestemming betreft alle groenstroken in het plangebied langs de zuidkant van de ontsluitingsweg waar deze parallel aan het Prinses Margrietkanaal loopt en rondom het water van de zandwinningsplassen. Binnen de bestemming is de aanleg van voetpaden toegestaan, al dan niet ten behoeve van recreatief medegebruik.

Recreatie - 2

Deze bestemming betreft het strand aan de zuidoostzijde van de westelijke plas, met de bijbehorende voorzieningen voor onderhoud, beheer en sanitair en kleine horeca (kiosk). Hiervoor mag maximaal 65 m² worden bebouwd, met een goot- en bouwhoogte van maximaal 3 respectievelijk 5 m. Daarbinnen mag de oppervlakte van een horecakiosk ten hoogste 15 m² bedragen.

Verkeer

De nieuwe ontsluitingsweg in het plangebied heeft de bestemming 'Verkeer' gekregen, met uitzondering van het gedeelte dat binnen het bedrijventerrein

Skûlenboarch valt en realiseerbaar is binnen de bestemming 'Bedrijventerrein'. De bestemming 'Verkeer' sluit aan op die in het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Achtkarspelen. De bestemming betreft de nieuwe ontsluitingsweg en de stroken aan weerszijden daarvan. In het algemeen biedt de bestemming de ruimte om de weg nog iets te verleggen ten opzichte van het ontwerp. Dat geldt met name ter plaatse van de huidige waterverbinding tussen de oostelijke plas en het Prinses Margrietkanaal. Hier is de bestemming zodanig verbreed dat hier eventueel de realisatie van een talud en brug mogelijk is. Ook de nieuwe rotonde in de N369 en de directe omgeving daarvan vallen onder deze bestemming.

Verkeer - Verblijf

Een klein deel van de Boskwei heeft deze bestemming. De Boskwei heeft alleen lokaal een ontsluitende functie en een functie als (recreatieve) fietsroute.

Dubbelbestemmingen

Leiding - Gas, Leiding - Hoogspanningsverbinding

Deze dubbelbestemmingen betreffen de bestaande aardgas- en hoogspanningsleidingen in het zuidelijk en oostelijk deel van het plangebied. Bij omgevingsvergunning kan de bouw van gebouwen of het uitvoeren van werkzaamheden in of op de bodem worden toegestaan, mits dat niet ten koste gaat van de gebruiksmogelijkheden van de genoemde leidingen. Bij de verlening van de omgevingsvergunning moet vooraf overleg worden gevoerd met de leidingbeheerder. Voor zones om deze leidingen is gebruik gemaakt van de uitgangspunten van het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Achtkarspelen, zodat deze zones aansluiten op de soortgelijke zones in dit bestemmingsplan.

Overige bepalingen

Voor het overige zijn de gebruikelijke algemene en overgangs- en gebruiksregels in de regels opgenomen. Onder de Algemene aanduidingsregels is de aanduiding "geluidzone industrie" opgenomen. Deze geluidzone loopt over diverse bestemmingen. Dit betreft zowel de geluidzone rond bedrijventerrein Westkern in de gemeente Achtkarspelen als die rond bedrijventerrein Skûlenboarch in Tytsjerksteradiel. Deze zijn apart aangegeven. Nieuwe bedrijfsactiviteiten moeten passen binnen de geluidruimte van de twee bedrijventerreinen.

Niet alle bestemmingen en aanduidingen gelden voor beide gemeenten. In tabel 1 is een overzicht gegeven van de bestemmingen en aanduidingen en waar deze voorkomen.

Tabel 1. Bestemmingen en aanduidingen per gemeente

Bestemming	Achtkarspelen	Tytsjerksteradiel
Agrarisch - Cultuurgrond		X
Bedrijf - Zandwinning	X	X
Bedrijventerrein - 3	X	X
Groen	X	X
Recreatie - 2		X
Verkeer	X	
Verkeer - Verblijf		X
Leiding - Gas	X	X
Leiding - Hoogspanningsverbinding	X	
Aanduiding		
Geluidzone-industrie Skûlenboarch	X	X
Geluidzone-industrie Westkern	X	X
Wijzigingsgebied recreatie	X	
Dwarsprofiel	X	

De nummering van de regels verschilt per gemeente.

De bouw van (grotere) nutsvoorzieningen is mogelijk op basis van een algemene wijzigingsbevoegdheid.

Economische en maatschappelijke haalbaarheid

6.1

Economische haalbaarheid

Voor de bepaling van de financieel-economische uitvoerbaarheid van het op te stellen bestemmingsplan, dienen de financiële consequenties in beeld gebracht te worden.

Het voorliggende bestemmingsplan is gebaseerd op initiatieven van de betrokken gemeenten, de provincie Fryslân en de Exploitatie Heechsân V.O.F.. Over de inzet van financiële middelen zijn de volgende afspraken gemaakt:

- a. Ontsluitingsweg: deze komt ten laste van de gemeente Tytsjerksteradiel, die daarvoor een bijdrage ontvangt uit het ANNO (Agenda Netwerk Noordoost, onderdeel van het Sociaal Economisch Masterplan voor Noordoost Fryslân).
- b. Rotonde N369: wordt voor 50% door provincie gefinancierd en voor 50% vanuit het project door de gemeente Tytsjerksteradiel.
- c. Zandwinning: realisatie van deze bestemming geschiedt door en voor rekening van Exploitatie Heechsân V.O.F.
- d. Een eventuele tijdelijke brugverbinding over de open vaarverbinding tussen de oostelijke zandwinput en het PM-kanaal komt voor rekening van Exploitatiemaatschappij Heechsân V.O.F. Dat geldt ook voor het weer afsluiten van deze open vaarverbinding.
- e. Recreatiestrand: voor de ontwikkeling hiervan is geld beschikbaar in de begroting van Achtkarspelen.
- f. Landschappelijke inpassing: deze vindt plaats en wordt gefinancierd in samenhang met de realisatie van de ontsluitingsweg en de eindafwerking van de zandwinplassen door Exploitatie Heechsân V.O.F.

Op grond van artikel 6.1. van de Wet ruimtelijke ordening bestaat de mogelijkheid om planschade te claimen. Er is recht op een tegemoetkoming in schade, voor zover deze schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven. Er is een forfait van 2% ingevoerd dat geldig is voor claims die betrekking hebben op indirecte schade. Dat wil zeggen: schade die iemand lijdt als gevolg van een planologische mutatie bij een ander perceel. Ook over dit aspect zijn afspraken gemaakt tussen de betrokken partijen.

6.2

Maatschappelijke haalbaarheid

Te zijner tijd worden de resultaten van overleg en inspraak hier toegevoegd.